

Nepriklausoma Lietuva

ILMIE TIVUVA

Independent Lithuania

Nr. 30 (173) KAINA 10 c.

MONTREAL, 1950 m. LIEPOS - JULY 27 d.

PRICE 10 c. X METAJ

KOREJOS KARAS YRA TREČIOJO PASAULINIO KARO IVADAS

MASKVA DARO PASKUTNIUS PASIRUOŠIMUS

Karas Korejoje tebeina. Ligšiol komunistai tebeina pirmyn, nors jėgų jie netenka labai daug. Komunistų pasiekimas aiškiamas tuo, kad jų jėgos yra bent 20 kartų didesnės, gausesnės, negu Korejos respublikos jėgos drauge pajautos su Jungtinių Tautų jėgomis.

Tiesa, jūrų laivynas Jungtinių Tautų pusėje yra nepalyginamai ir didesnis ir galingesnis. Bet tas laivynas tuo tarpu tegali patarnauti tik kaip JT karinė jėga.

Išleidžiant laikraštį, **Korejos kovų frontas maž daug taip atrodė:**

Komunistai vakarinių Korejos pakraščiu yra prasiveržę iki pačių jos pietų. Korejos respublikos tebelaikomose srityse centras yra Pusan uostas, pro kurį į Koreją yra tiekiama Jungtinių Tautų parama, deja, ligšiol nepakankama. Du trečdaliai Korejos jau užimti komunistų. Padejęs kritiška. Maskvos paruoštas smūgis yra labai koncentruotas ir pritaikytas vietos sąlygoms. Komunistų tikslas — Pusan uoste JT jėgoms suruošti Djunkircheną.

Paskutiniu metu Turkija pasiūlė 4.500 karių, Kanada išsiuntė 6 transportinius lėktuvus. Korejos respublikai aiškiai maža jėgų prieš komunistų jėgas, kurios JT jėgas apsupo jau pusračiu ir bandė suvaryti į Japonijos jūrą. Aiškiai nepakankamas JT organizuotumas: tikėtai Amerika stipriai parėmė JT atsisaukimą, kitos valstybės dar snaudžia.

Tačiau visos žmonių dėmesys vis dėlto dabar jau kreipiamas ir kitur. Ir politikų ir strategų dėmesys sukoncentruotas

ties galima nauja agresija ir bandymu atspėti tos agresijos kryptis bei punktus.

Tai yra pats svarbiausias susidomėjimas ir kiječiausis uždavinys.

Priešo propaganda bando metyti pėdas ir nukreipti dėmesį nuo taikinio. Tai koks „pulkinkas“ „perbėga“ ir va karinės srities, kurį atneša „tikrų žinių“. Tai pasikeldžiamas gandas, kad Murnanske sukoncentruotas desantinis laivynas, kuris, žinoma, taikomas prieš Anglijos salas. Tai per kokį nors agentą paskleidžiamos Amerikoje žinios, kurios, kaip Amerikoje yra, tuojau kalamos žmonėms į galvas penktosios kolonos spaudos. O tuo tarpu vyksta paskutiniai Maskvos pasiruošimai naujai agresijai.

Kokje gi duomenys, kad Korejos karu jau pradėtas Trečiasis Pasaulinis karas?

Šaltas skaičiavimas rodo, kad Sovietų Sąjunga, kuri yra numestasi užkarjauti visą žemės rutulį, njeikuomet geresnį savo agresijai sąlygų nesulauks. Nes visi jos kaimynai yra tokjame stovyje, kad njeikas rimtai jos puolimui tuo tarpu pasipriešinti negali.

Kontinentaliniai Europos vakarai — Vokietija, Italija, Prancūzija — šiandien dar nėra atgavusios rimto stovio. Kai Sovietų Sąjunga visą pokarinį laiką tikėtai ginklavosi (ir njeiko kito nedarė, nes pasakos apie gerbūvį pakėlimą yra burbulas neįsmanėlams, o kitoms valstybėms trukdė ginkluotis (notos Italijai),

šios valstybės dėl penktos kolonos siautejimo tekovojo tikėtai dėl darbo žmogaus gerbūvjo. Jos neapsiginklavusios, jos pakankamai nesusiorganizavusios.

Jugoslavija tuo tarpu taip pat nesudaryti rimto pasipriešinimo. Viena vos pradeda kurtis, organizuoti, bet dar visai nepajėgi, kita iš viso nėra rimta jėga.

Pietuose — Iranas ir Indija — negali sudaryti rimto pasipriešinimo. Viena vos pradeda kurtis, organizuoti, bet dar visai nepajėgi, kita iš viso nėra rimta jėga.

Gilesni pietūs siekia Irako, Transjordanijos, kaip ir visas arabų pasaulis, labai silpnas. Rytuose — Kinija jau Maskvos irankis, o Japonija taip pat nuginkluota.

Kas Maskvai dabar gali pasipriešinti?

Europoje — Didžioji Britanija, Švedija ir, gal, Ispanija. Bet ir jos turi žymių trūkumų, kuriems išlyginti reikia laiko, kaip ir daugeliui suminėti kraštų. Maskva ta gerai supranta, ypač, kad JAV iniciatyva vyksta tų kraštų visokeriopas stiprinimas, organizavimas. O Amerikos kontinentė JAV ir Kanada. Kitos kol kas moka tik vidaus perversmus žaisti.

Iš viso, demokratinio pasaulio pasiruošimų mašina lėta ir sunkiai išjudinama. Tai galima matyti iš „pagalbos“ tiekimo Korejos respublikai.

Visa tai Maskva, žinoma, yra apskaičiavusi ir pasvėrusi, nes ji apie njeiką kitą negalvoja, ir njeiku kitu nesirūpina.

Tai gi, visi skaičiavimai rodo, kad Maskva agrseijai geresnio laiko ir sąlygų negaus. Todėl ji, kaip daugelis duomenų rodo,

samoningai yra pradėjusi Korejos karą, kaip Trečiojo Pasaulinio karo įvadą.

VACLOVAS SIDZIKAVSKAS

Buv. VLIKŲ Vykdomosios Tarybos pirmininkas ir užsienio reikalų vedėjas, pernai lankęsis ir Kanadoje, prieš kelias dienas yra atvykęs į Jungtines Amerikos Valstybes.

AMERIKA IŠRADO ATOMINĘ ARTILERIJĄ

Spauda praneša, kad Jungtinių Amerikos Valstybių atominių išradimų specialistai esą išradė ir jau pagaminę atominius artilerijos sviedinius, kurie jau esą išbandyti.

Tų pačių šaltinių teigimu, artilerijos ir kiti atominiai sviediniai esą baisus karo ginklas.

Bet kodėl gi ji nedaro naujų ėjimų? Matyti, iš karo Korejoje daro tulį skaičiavimų ir pasidarys tulį išvadą.

Atrodo, kad vienas stambiausių kluvinų yra JAV atominė galia. Šiandien jau sunku būtų teigti, kad tai gali būti tikėtai atominė bomba. Labai gali būti, kad yra jau ir daugiau atominių ginklų, kurie ligi rimto momento ir nebus parokšti. O gali būti, kad Maskva atominės bombos, kaip reikiant, dar neturi. Tai labai gali būti. Tai yra didžiausias stabdis. Ir Maskva dėl naujo ėjimo turi apsispręsti. Pasitkėdama savo apsiginklavimo pranašumu ir nepalyginama žmonių mase, ji gali nepaboti ir atominės bombos, nes kol kas vis dėlto rimta jėga yra gyvų žmonių masė, kuri kiekvienu metu gali užimti žemės erdvės plotus, kad jo kje ginklai be žmonių jos vis dėlto negali užimti.

Štai kodėl šiandien tikėtai viena akim žiūrįma į Koreją, o kita, ypatingai atsidėjus, sekamai Sovietų Sąjungos veiksmams, net ir „pasyviausioji“ jos laikysena.

Jau yra ir reikšmingesnių Maskvos laikysenos duomenų.

Maskvos „Pravda“ jau davė įsakymą pasirašiusiems „Stockholmo taikos petijacijai“ imtis savo kraštuose sabotažo aktų. Į tą parėdymą jau atsilypė Prancūzijos komandas J. Duclos, Italijos P. Togliatti, Vokietijos O. Grotewohl, kurie viešai įsakė komunistams griebtis kenkimo veiksmų. Ne

abejotina, kad toks įsakymas yra pasiekęs visus kontinentus, tikėtai čia jis slaptaį veikia.

Labai būdingas faktas, kad Prancūzijos komunistai bėga į užsienius. Jie, matyt, gavo įsakymą „nešti galvas“ už geležinės uždaigos, nes jos ten bus labai reikalingos Maskvai.

Kur gi Sovietai greičiausiai galės pulti?

Tai labai sunkus klausimas. Bet, kaip visuomet, taikoma „locus minoris resistentiae“ — mažiausio pasipriešinimo kryptim. Tai gali būti Iranas, per kurį lengviausia pasiekti naftos versmės, kurios labai maitina Ameriką ir Angliją. Gali būti ir vakarinė Europa, kuri ilgus amžius buvo žmonių vadovaujančioji smegenų tvirtovė. Gali būti Formoza.

Žodžiu, labai daug duomenų kalba už tai, kad mes esame Trečiojo Pasaulinio karo įžangoje. Ypač, kad Amerika, numatydamą tolimesnę ateitį, yra išpėjusi, jog

nauja agrseija gali pasireikšti kiekvienu metu.

Todėl ir sako, kad kiekviena nauja agrseija bus laikoma karu. Jeigu SSRS puls vakarinę Europą, Jugoslaviją, Turkiją, Iraną, Indiją, Formozą, — tai bus karo paskelbimas ir JTO tam pasipriešins.

Gynimosi tikslais Londone liepos 25 d. pradėjo posėdžius Atlanto pakto užsienų rjeikalų min. pavaduotojai, o po to suširinks visi 12 pakto dalyviai. (k).

SSRS KARO LAIVAI TIES KANADA?

Šiomis dienomis ties New Foundlendu pastebėti povandeniniai SSRS laivai, kurie anksčiau buvo pastebėti ties JAV Kalifornijos pakrantėmis.

PAVOJUS IRANUI

Sovietai vėl protestuoja prieš Amerikos veiklą Irano naftos laukuose ir grasina su-trukdyti „antirusiškas“ operacijas. Tai parodo SSRS kėslus. Tačiau Irano vyriausybė laikosi savarankiškos politikos.

VOKIETIJOS KOMUNISTAI ORGANIZUOJA FASISTUS

Rytinės Vokietijos „prezidentas“, Grotewohl, Maskvas įsakymu, pradėjo organizuoti „Tautinį frontą“, kurį užkvietė visus buv. rudosius nacjus.

BALTOJI JAV KNYGA.

JAV Valstybės departamentas paskelbė „Baltąją knygą“, kurioje dokumentais įrodoma, kad Korejoje karą pradėjo komunistai. Be ko kita, joje idėtas Jungtinių Tautų kontrolinės komisijos raportas tos pačios dienos, kada prasidėjo karas. Komisija sekė įvykius pa-sienyje ir sako, kad iš šiaurinės Korejos komunistai birželio 25 d. karo jėga įsiveržė į pietinę Koreją.

O IŠ RYIŲ TEBEBĖGA.

Nepaisant didelių suvaržymų, pabėgėlių skaičius iš rytinių Vokietijos zonų ir vakarinės didėja. Praeitą mėnesį iš ten perbėgo 4.300 asmenų, kurių tarpe per 100 „liaudies policijos“ narių.

JAV „General Motors“ kompanija pradėjo gaminti tan

kus, o kiti kaikurie fabrikai, kurie ligšiol buvo uždaryti, pradėjo gaminti transportinius laivus.

JAV kariuomenė paėmė nelaisvės šiaurinės Korejos karių, kurių dalis teturi tikėtai po 13 — 16 metų.

Jau apie 20.000 švedų, atšaukė parašus po „Stockholmo taikos petijaciją“. Danijoje vyksta tas pat.

Prancūzijos komunistų vadas Duclos parašė labai aštrų straipsnį prieš Tito. Visą tai tinka Stalinui.

Šveicarijos ir Egipto vyriausybės paragino savo gyventojus susidaryti kažkurias maisto atsargas, kad karo atveju galėtų ilgiau išsilaikyti.

Afrikos negrų respublika Liberija prisidėjo prie Jungtinių Tautų Saugumo Tarybos rezoliucijų. Tokiu būdu iš 59 JT organizacijos narių, tas rezoliucijas remia 52 ir tikėtai 7 Maskvos su satelitais — atsimetė.

Tarptautinis Raudonasis Kryžius užprotestavo prieš jo vardo naudojimą komunistų propagandai, esą jis pasirašęs „Stockholmo deklaraciją“, nes tai yra melas.

Trygve Lje prašo JT valstybes skubios paramos.

Sovietų pastūlymas Indijai

Iš diplomatinių šaltinių patirama apie slaptus sovietų pasiūlymus New Delhi: esą rusai nurodo, kad ST pastoviųjų narių skaičius galėtų būti išplėstas ligi šešių, su Indija šeštąja valstybe S. Taryboje. Reikšdami Indijai padėką Korejos reikae rusai taip pat nori, kad vienas ne vakarjetis būtų iš ST pastoviųjų narių.

Už Lietuvos išlaisvinimą! Už ištikimybę Kanadai!

For liberation of Lithuania. For loyalty to Canada!

Leidžia Kanados Lietuvių Centro Taryba. Published by Lithuanian League of Canada.

Authorized as second class mail, Post Office Department, Ottawa.

Adresas: 3A — 4th Ave, Ville Lasalle, Montreal, P. Q. Canada.

VILLIAM LYON MACKENZIE KING

žymusis Kanados valstybininkas, moderniosios Kanados kūrėjas, mirė š. m. liepos 22 d. Jis buvo gimęs 1874 m. gruodžio 17 d. Berlyne, dabar Kitchener, Ont., advokato šeimoje; baigė Toronto Universitetą, studijavo Chicago ir kituose universitetuose ir ji baigęs, buvo žurnalistu ir kaip žurnalistas iškilo į politinį gyvenimą: buvo įsrinktas į Kanados parlamentą ir pirmąjį ministrų kabinetą sudarė 1921 metais. Kanados premjeru išbuvo per 20 metų. Per tą laiką Kanada iškilo į vieną žymiausių pasaulyje valstybių, išaugino savo pramonę, žemės ūkį ir pakėlė savo galią, pralenkiančią gyventojų kiekį. Su Mackenzie King mirtimi Kanada neteko vieno žymiausių savo valstybininkų. Todėl visa Kanada gėdijasi jo mirties.

Duokite dabar.

Be viešųjų fanfarų Jugoslavija viešai reikalauja daugiau JAV paramos. Štai argumentas: „Mes būsimie sekantį Koreją. Būtų geriau siųsti pagalbą prieš užpuolimą“. Belgradas nereikalauja ginklų, bet pinigų pasistatyti sunkiųjų artilerijos, tuo tarpu Tito stiprina gynybą prieš visus tris satelitus, ištikines, kad puolimą vienu metu vykdys Bulgarija, Rumunija ir Vengrija.

Jugoslaviškos žinios.

Nesenai Prahoje sudaryta stalinistinė jugoslavų vyriausybė, tam atveju, kad atėjus laiku, atsistėtų Belgrade. Jos premjeras — Radonja Golubovič, buvęs ambasadorius Rumunijoje.

Naujas įrodymas, kad Tito vis labiau nusigriebia į Vakarus, yra pasirodymas Vladimiro Velebit viename svarbiausiu vyriausybės poste. Tito misijos viršininkas 1944 m. Londone ir Maskvos nekenčiamas dėl savo simpatijų Vakarams. Jis 2 metus buvo išnykęs iš viešojo gyvenimo.

Arabai derasi su Maskva?

Jau keletas mėnesių Egipto, Sirijos ir kiti arabiškojo pasaulio vadovai slaptaį lankosi rusų ambasadoje, Damaske. Nesenai rusų pasuntinij išvykimas į Maskvą pasitarimų galis būti naujų sovietų — arabų flirto ženklas.

Bergždžias taikos mostas.

Daugiasia vilties kelias britų — sovietų Maskvos pasitarimų įvykinimas galis būti tas, kad Maskva rengiasi tam laikui, kada JAV kariškas pasiekimas galis priversti rusus pasitraukti iš Korejos. Britų ambasadorius Kelly iš Maskvos praneša, kad nėra jokio ženklo iš Kremiaus dėl kokių naujų pasiūlymų ir dabartiniai pasitarimai esą nepatenkinami.

Pakistano manevras?

Pakistanas galis būti vienas pirmųjų, suteikdamas JT savo žemyno kariuomenę Korejoje. Itakingi pakistančiai samprotuoja, kad toks žingsnis galis užtikrinti JAV ir JT karišką paramą, jeigu ateityje Pakistanas turėtų vargo su Indija.

Br. Aušrotas.

Politinis veidrodis

(Pro naujausia Newsweek periskopą).

Atominių bombonešiai pasiprenge.

Dvi papildomos sunkiųjų bombonešių grupės, galį vykdyti toli sjeikiančius atominių bombų puolimus, buvo permes tos tuoj į Angliją, kai tik lru manas sužinojo, kad buvo užpulta P. Koreja. Šis atsargumo sprendimas, prieš galimą Sovietų agresiją, nebuvo paskelbtas, nors jis ir yra vienas svarbiausių strateginių žingsnių po to, kai prasidėjo karas Korejoje. Ar lėktuvai turėjo atominius ginklus yra griežta kariška paslaptis.

Akys horizonte.

Admirolas Forest P. Sherman yra buvęs vienu pirmaųjų Jungtinio Štabo narių, pripažinęs gyvą reikala sustiprinti Tol. Rytus. Jau prieš kelis mėnesius prasidedant karui Korejoje, jis sustiprino Ramiojo Vandenyno laivyną. Nežinų rįnt to, kas įvyks, jis reikalauja, kad mažiausiai viena kautynėms pasirengusi laivyno pėstininkų divizija su transportlaiviais būtų laikoma Guam saloje. Taip pat vienas sunkiausių ginkluotųjų marinų batalionas Pacifike bus visada laikomas parengties stovyje.

Duokite dabar.

Be viešųjų fanfarų Jugoslavija viešai reikalauja daugiau JAV paramos. Štai argumentas: „Mes būsimie sekantį Koreją. Būtų geriau siųsti pagalbą prieš užpuolimą“. Belgradas nereikalauja ginklų, bet pinigų pasistatyti sunkiųjų artilerijos, tuo tarpu Tito stiprina gynybą prieš visus tris satelitus, ištikines, kad puolimą vienu metu vykdys Bulgarija, Rumunija ir Vengrija.

Jugoslaviškos žinios.

Nesenai Prahoje sudaryta stalinistinė jugoslavų vyriausybė, tam atveju, kad atėjus laiku, atsistėtų Belgrade. Jos premjeras — Radonja Golubovič, buvęs ambasadorius Rumunijoje.

Naujas įrodymas, kad Tito vis labiau nusigriebia į Vakarus, yra pasirodymas Vladimiro Velebit viename svarbiausiu vyriausybės poste. Tito misijos viršininkas 1944 m. Londone ir Maskvos nekenčiamas dėl savo simpatijų Vakarams. Jis 2 metus buvo išnykęs iš viešojo gyvenimo.

Arabai derasi su Maskva?

Jau keletas mėnesių Egipto, Sirijos ir kiti arabiškojo pasaulio vadovai slaptaį lankosi rusų ambasadoje, Damaske. Nesenai rusų pasuntinij išvykimas į Maskvą pasitarimų galis būti naujų sovietų — arabų flirto ženklas.

Bergždžias taikos mostas.

Daugiasia vilties kelias britų — sovietų Maskvos pasitarimų įvykinimas galis būti tas, kad Maskva rengiasi tam laikui, kada JAV kariškas pasiekimas galis priversti rusus pasitraukti iš Korejos. Britų ambasadorius Kelly iš Maskvos praneša, kad nėra jokio ženklo iš Kremiaus dėl kokių naujų pasiūlymų ir dabartiniai pasitarimai esą nepatenkinami.

Pakistano manevras?

Pakistanas galis būti vienas pirmųjų, suteikdamas JT savo žemyno kariuomenę Korejoje. Itakingi pakistančiai samprotuoja, kad toks žingsnis galis užtikrinti JAV ir JT karišką paramą, jeigu ateityje Pakistanas turėtų vargo su Indija.

Br. Aušrotas.

Nepriklausoma Lietuva

INDEPENDENT LITHUANIA
Kanados Lietuvių Laikraštis

Redaktorius Jonas Kardelis

Redaguojama bendradarbiaujant Redakcinei Kolegijai.

3A Fourth Ave., Ville Lasalle, Montreal, Que., Canada

Telefonas: TR. 9735

Prenumerata Metams:

Yearly Subscription Rates:

Kanadoje \$4.00 Canada \$4.00

Užsieny \$4.50 Other Countries \$4.50

Australijoje \$5.00 Australia \$5.00

Skelbimai pagal susitarimą. Paieškojimų kaina \$ 1.00.

Adresų pakeitimai 25 c. (smulkiais pašto ženklais).

Žodelis Kanados centro lietuviams.

Kanados Lietuvių Bendruomenės organizavimo bei organizavimosi sąjūdį veiksmingai yra išjūgę Kanados rytų ir Kanados vakarų lietuviai: Tillsonburg, Vancouver, Hamilton, Timmins, Montreal, Toronto, Welland, North Bay, Val d'Or, Ottawa, Oakville, Windsor, Sudbury, Sault-Ste-Marie, Frankford. Net pavieniniai asmenys, kaip Jonas Deviskis ir Long Reach, N. B., yra sukurę, registruojasi centre ir nenori likti už Bendruomenės ribų.

Čia vyksta kruopštus pasirušimas: sudaryti Apylinkių Laikiniųjų Organizacijai komitetai, kurie jau gavo iš centrinio KLB-LOK-o registracijos korteleles ir vykdo lietuvių registraciją. Kur bėra tiksliai keli tautiečiai, ten sudaromos senjūnos, renkamas senjūnas, kaip pav. Frankforde. O kur ir senjūnos negalima sudaryti, pavieniai asmenys kreipiasi KLB - LOKo adresu (2576 Sheppard St., Montreal, P. Q.) arba, kas ir to nežino, kreipiasi per „Nepriklausomos Lietuvos“ redakciją, ir jungiasi į bendrą visų Kanados lietuvių šeimą.

Tikrai gi: esame lietuviai ir viskas lietuviška mums yra sava ir būtina.

Tačiau Kanados vidurio — Manjotos, Saskatchewano ir Albertos provincijos — ligšiol dar nejuda, išskyrus nežymias įsimintis, kaip Jonas Šileikis iš Port Radjumo, Alta. O kur Natal, B. C., Lethbridge, Calgary, Crow's Nest Pass, Edmonton ir savo metu smarkiai net sukrutęs Winnipeg? Ir dau-

Jeigu taip visi, visų Kanados vietovių, lietuviai įsims darbo, — sukursime didelę ir autoritetingą organizaciją, su įsimintis, kaip Jonas Šileikis iš Port Radjumo, Alta. O kur Natal, B. C., Lethbridge, Calgary, Crow's Nest Pass, Edmonton ir savo metu smarkiai net sukrutęs Winnipeg? Ir dau-

Vieną pirmųjų DLK Vytauto klubo choro organizatorių ir vedėją

P. LIUCIJĄ KATASANOVAITĘ ir RAYMONDĄ GUTAUŠKĄ,

sukūrusius šeimos židinį, nuoširdžiai sveikina

DLK Vytauto klubo dirg. A. Piesina ir choras.

Mūsų mjelą Montrealio lietuvių Tautinių šokių grupės dalyvę

VERĄ VINICKAITĘ IR RIMĄ VILKAITĮ,

sukūrusius lietuvišką šeimos židinį, sveikiname ir linkime gražaus gyvenimo.

Montrealio lietuvių tautinių šokių grupė.

SPAUDOS APŽVALGA

LABAI ŽALINGAS POLITIKAVIMAS.

163-me „Draugo“ n-ry J. mokslininkai vedėjų Ost Insti Kuprijonis nei iš šio, nei iš to pradėjo politikuoti apie naująją vokiečių — lenkų sieną ir... Lietuvą.

Konstatavęs, kad dabar veikia „memelenderių bundas“, šis Schreiberis prasykų, kuris, žiūrėdamas, siekia ne tiksliai visus Rytprūsijus, bet ir Klaipėdos kraštą atiduoti Vokietijai, J. Kuprijonis apie lietuvių pastangas sugrąžinti Lietuvai Mažąją Lietuvą rašo: „Tokie norai gal kutentų kiekvieno lietuvių širdį, bet jų realumu galėtume tikėti nebent tik tada, jeigu būtų pagrįsto tikėti, kad vokiečių tauta eis į sunykimą...“ Bet J. Kuprijonis tuo netiki, todėl jis teigia, kad „vokiečiai ir lenkai buvo ir, žinoma, bus Lietuvos tiesioginiai kaimynai“.

Pagal J. Kuprijonį išeina, kad vokiečiai dar stiprės, o nyks, žinoma, lietuviai ir lenkai, iš kurių vokiečių bus atimtas pajūrys... Žinoma, vokiečiai to nori ir to siekia. Štai du vokiečių la?

Vokiečių imperjalistinis vilkas jau išsižiojęs, o J. Kuprijonis siūlo lietuviams ne pasipriešinti, ne gynybą, ne tikrą savo teisių įsiekimą, bet resignaciją, atsitraukimą.

Kad šokios J. Kuprijonis mintys griežtai atmetamos, apie tai negali būti jokios kalbos. Mes jų todėl ir nediskutuojame. Bet kyla klausimas, ar kur tokios mintys ir tokios lietuvių tautai sugestijos ky-

Istorinių įvykių prisiminimai.

Paskutinės Lietuvos nepriklausomybės dienos.

Prof. V. Krėveį — Mickevičiui pasitraukus iš ministerių pirmininko ir užsienio reikalų ministerio pareigų, „liaudies vyriausybės“ kabinete liko arba komunistai arba jiems palikusios žmonės. Todėl Gedvilos „kabinetas“ jau buvo „vyningas“. Jis buvo jau visiškai paklusnus Dekanozovo direktoriams, kurios tiesioginiu telefonu laidu buvo gaunamos iš Maskvos, stipriai uždejušios

Rusijos meškos lapą ant Lietuvos.

Būdinga: viskas buvo skubi nama, o tas „viskas“ buvo suvesta į vieną taikinį: „liaudies seimo“ rinkimus.

Sukėlus nepasitenkinimo elementą, išvystoma priešiška Lietuvos nepriklausomybei agitacija. Nepriklausomybės gynėjai turį tylėti, nes laisvės gynėjams užčiaupta burna ir leista siautėti okupantų palajikomaj saujai agentų.

O kad platesnės žmonių masės nepasireikštų, grasinama, koliojama, kįšama ir kalėjimus.

Ypač stipriai paleista į darbą Agitpropo mašina, kurioje įtraukti: kairieji artistai, Radjofono „Pupų dėdė“ ir paaukliai. Propagandinės „brigados“ varo „priešrinkimines“ propagandas. Iš vienos pusės šmeižiama ir njejinama visa, kas buvo nepriklausomybės laikais, iš kitos — keliama ir aukštybes „nuaja“. Baisus triukšmas ir skuba visa tai palaikyti.

Vos paskelbus „liaudies seimo“ rinkimus, pasirodo

„Lietuvos darbo sąjunga“.

Tai nebuvo ir nesama organizacija — fikcija, bet jos vardu visame krašte statomi kandidatai ir „liaudies seima“

„geriausi iš geriausių“... Tje, kandidatai, kaip vėliau paaiškėjo, apie savo kandidatavimą nieko nežinojo. Pasirodė, kad jų sąrašas buvo sudarytas komunistų partijos ir, Polibjūriui įsakius, iduotas komunistų partijos igaliotiniams vietose. Ir kai kurioje nors vietoje vyko priešrinkiminis mitingas, tos vietos komunistai daryti susirinkimus, tuojau ir išstatydavo centro nurodytą kandidatą. O kito kelo nebuvo, kai tiksliai „pirtarti“ — „užgirti“. Todėl, kai kurie kandidatai apie savo kandidatavimą sužinojo tiksliai paskelbus kandidatų sąrašą... Kur „per nesusipratimą“ žmonės išstatė Polibjūro nenumatytus kandidatus, jie išnykdavo...

Kad būtų viskas tikra ir rinkimai nesušlubuoti, visoje Lietuvoje pradėti masiniai suėmimai, kurių sąjaubas nuaidėjo per visą kraštą.

Tokiu būdu „liaudies seimo“ rinkimai vyko teroro sąlygose. Ypač, kad visame krašte vjespatavo sovietinė raudonoji armija, kuri užiejo ne tik miestus, bet ir kaimus.

Komunistams priminsiu Lenino žodžius: „Ten, kur rinkimai vykdomi svetimaj kariuomenei esant, tie rinkimai ne teisėti, nes jie savajame daromi svetimos jėgos presijoje, — jie ne laisvi“. Tai yra teisingi žodžiai. Stalinas jų nepaiso.

Prieš pat rinkimus buvo daroma visa eilė mitingų, demonstracijų, eisenų. Vieną tokių ir aš mačiau iš ligoninės balkono.

Prie igulos bažnyčios ji buvo ruošiamą įtisia savaitę. Buvo pastatyti milžiniški plakatai

„geriausi iš geriausių“... Tje, kandidatai, kaip vėliau paaiškėjo, apie savo kandidatavimą nieko nežinojo. Pasirodė, kad jų sąrašas buvo sudarytas komunistų partijos ir, Polibjūriui įsakius, iduotas komunistų partijos igaliotiniams vietose. Ir kai kurioje nors vietoje vyko priešrinkiminis mitingas, tos vietos komunistai daryti susirinkimus, tuojau ir išstatydavo centro nurodytą kandidatą. O kito kelo nebuvo, kai tiksliai „pirtarti“ — „užgirti“. Todėl, kai kurie kandidatai apie savo kandidatavimą sužinojo tiksliai paskelbus kandidatų sąrašą... Kur „per nesusipratimą“ žmonės išstatė Polibjūro nenumatytus kandidatus, jie išnykdavo...

Taip paruošus, liepos 14 dieną, sekmađienį, daromį „liaudies seimo“ „rinkimaj“.

Kandidatų sąrašas vienas. Kandidatų tiek, kiek yra nustatyta „seimo“ vietų. Nickas daugiau neturėjo teisės kandidatų statyti kaip tiksliai komunistų partija. Niekas neturėjo teisės atsisakyti būti įstatytu, nes iš anksto buvo sakoma, kad visi, kas nepritaria ir nepalajko „liaudies valdžios“, yra „liaudies priešai“, o tokie neįsivengiamai likviduojami. Taigi, rinkimai vyko tokiu pat metodu, kaip fašistinėje Hitlerio Vokietijoje, tiksliai Hitleris leido balsuoti ne tiksliai „už“, bet ir „prieš“, o Stalinas leido tiksliai vieną sąrašą ir tiksliai balsuoti „už“. Prieš — jau patys balsuotojai turėjo mokėti pabalsuoti. Mokėjo jie ir tai padaryti... nors rizikavo savo likimu.

Nepaprastai kietai, teroro priemonėmis, buvo reikalaujama balsuoti. Komunistai ir raudonarmiečiai, ginkluoti naganais, ėjo per namus ir varė žmones balsuoti. Sergančius varė prie balsavimo urnų, arba prie jų nešė urnas.

I Raudonojo Kryžiaus ligoninė atėjo balsų rinkėjų brigada su dramose aktorė Kymantaitė prišakyje ir prie kiekvienos lovos reikalavo lignonius balsuoti. Kadangi po operacijos aš buvau silpnas, tai pati brigada už mane balsavo. Ir

koks skirtumas? — Juk pasirinkimo nebuvo...

Rinkimai buvo pratęsti pirmadienį, bet

Maskvos radijas jau sekmađienio vakarą paskelbė, kad Lietuvoje įvyko rinkimai ir kad už „liaudies kandidatus“ sąrašą paduota apie 100% balsų...

Sovietiniame režime tai ne kuriozas. Maskva gi veikia „pagal planą“. Tiesa, tai tula „nauviazka“, bet ar Maskva kalta, kad jos komisaras Dekanozovas nesugebėjo įvykdyti plano? Maskva nenumatė, kad Lietuvos žmonės ir verčia mi neis balsuoti ir sjekiant „liaudies valjos pilnybės“ teks rinkimus pratęsti. Deja, ir antra rinkimų diena ne ką davė. J. Paleckio intymiu prisipažinimu, balsavimuose dalyvavo tiksliai apie 16% gyventojų, kurių dalis į vokus dejo garsųjį karikatūrų herojų „Pu tele“, ėjusį „Lietuvos Aide“. Bet Maskva pagal planą paskelbė, kad balsavo apie 100%. Beje, rinkimuose dalyvavo ir Rusijos raudonoji kariuomenė, kuri, aišku, neturėjo teisės reikšti Lietuvos žmonių valjos. Bet ir jos balsavimai nepakėlė balsuotojų skaičiaus aukščiau 16% procentų.

Liepos 15 d. likviduota Lietuvos Saulių Sąjunga, kuri ėkėlbesi veiklą įplėsianti...

Liepos 16 d. Vyrjausioji rinkimų komisija paskelbė „rinkimų“ rezultatus. „Išrinkti“ visi įstatytieji kandidatai. Įvairiose Lietuvos imonėse ir istai-se pradėjo veikti darbių ir tarnautojų komitetai, nors jų kompetencija nebuvo nustatyta. Kooperatyvų Sąjungai „Linui“ suteikta ypatinga teisė supirkinėti visoje Lietuvoje linus ir jų gaminius eksportuoti užsienį.

Raudonarmiečiai sekvestravc Marijampolės Marijonų Kongregacijos vienuolyno namus ir pareikalavo 40.000 — 50.000 tomų knygų biblioteką (Nukelta į 7 psl.)

Didelio skausmo valandoje, mirus emigracijoje

Jonui Deveikiui

visai šeimai reiškiame giliausios užuojautos.

A. Jonelis, Pr. Grigalūnas, J. Porojus.

Pavergtoje Lietuvoje

NEATREMONTUOTA 800 PLŪGŲ. VILNIAUS HALĖJE KINO TEATRAS.

„Tiesa“ peikia Prėnų apskrities vadovus, kurie nesirūpina savo kolchozų reikalais. Sėklų fondas čia esąs sudarytas tik 56%. Apskrityje neatremontuota 800 plūgų. Prie niečiais nesusivisdominė ir savo žemės ūkio inventorjaus, t. y. neatidavę jų kolchozų reikalams.

KĄ JIE RAŠO.

Tarybų valdžios paskelbimo Lietuvoje dešimties metų jubiliejui muzikai rašo: Stalininės premijos laureatas J. Švedas „Kantatą Tarybų Lietuvos dešimtmečiui“ (VI. Mazūrinio žodžiai); Kantatą jubiliejaus garbei rašo stalininės premijos laureatas B. Dvarionas (žodžiai V. Mykolajčio - Putino); St. Vainūnas — rapsodiją smuikui su simfoniniu orkestru; K. Galauskas „Vilniaus vaizdus“ (ciklas pjesių forteponui); „Pergalės vardas“ — taip vadinasi J. Dambrausko parašyta poema — kantata pagal poeto V. Reimerio žodžius; sijutą simfoniniam orkestrui rašo J. Karosas; sijutą chorui — K. Kaveckas; „Komjadnimo rapsodija“ simfoniniam orkestrui — V. Kuprevičius; kantatą „Mylėjai žemei“ (pagal V. Montvilos žodžius) — A. Belazaras.

— Raudondvario Mašinų Traktorių stočiai vadovauja drg. Maksimovas.

Pirmasis vedamasis „Tėviskės Žiburiuose“ rašė, kad tik geri katalikai gali būti geri lietuviai, o J. Kuprijonis lietuvių pastangas atgauti Mažąją Lietuvą, kurioje daugiau ne katalikų, vadina nerealiu „širdžių kutenimu“. Tai yra tas, ko siekia prof. dr. G. Wolfrum. Tai yra ne tiksliai žalingas, bet skandalingas politikas.

— 7 lengvos auto mašinos šiuo metu kursuoja šiauliuose — tokia ypatinga naujiena praneša „Tiesa“. Mašinos esančios rusiškos, „Pobiedos“ tipo. Tai bent šiaulių miesto motorizacija... — Kauno apskrityje bolševikai sukūrė 140 kolchozų. Garliavos, Lapių, Raudondvario valsčiuose 85% visų ūkininkų jau kolchozuose.

Vilniaus prekybos halę pažišta ne tiksliai Vilniaus gyventojai. Net nacių okupacijos metu, kada buvo uždraustas privati prekyba ir dažnai Geštapo agentai apsupdavo ją ir darydavo kratas, prekyboje vis dėlto vyko. O dabar, įsigalėjus sovjetams, Vilniaus halė jau visai likviduota. Kai nėra kuo prekiauti, Vilniaus halė ištuštėjo.

Dabar garsioje Vilniaus prekybos halėje atidarytas vasarinis kino teatras. Vietoje duonos ir mėsos komunistai sovietinius piliečius vadiną so vjetiniais kino filmais...

TRUKSTA SIOLŲ

„Tiesa“ rašo, kad Kauno „Audimo“ trikotažo fabrikas kelintą mėnesį žlugdo vaistybinius planus. Sausio ir vasario mėnesių gamybinius planus neįvykdytas. Gresia rimtas pavojus, kad ir kovo mėn. gamybini planas bus sužlugdytas. Imonės vadovai nesirūpina žaliavos. Štai beveik visa laiką 10 mašinų dėl siūlų ir špūlių trūkumo nedirbo. Sjuvimo cecho darbininkai negavo žaliavos ir neįvykdė savo išdirbimo normų. Vyr. inžinierius drg. Sirotkas su fabriko darbininkais nerengia gamybinių pasitarimų, nevadovauja kovai dėl gaminių puikios kokybės, dėl žaliavos taupymo... — 7 lengvos auto mašinos šiuo metu kursuoja šiauliuose — tokia ypatinga naujiena praneša „Tiesa“. Mašinos esančios rusiškos, „Pobiedos“ tipo. Tai bent šiaulių miesto motorizacija... — Kauno apskrityje bolševikai sukūrė 140 kolchozų. Garliavos, Lapių, Raudondvario valsčiuose 85% visų ūkininkų jau kolchozuose.

Stalinas liko be kvapo...

Pasisakė Trumanas, pasisakė Aurjoljs, pasisakė Attiee, Churchillis, tiksliai vienas Stalinas pritruko kvapo...

Kas gi jam truko tarti „tiesos žodelį“? — Gal paaiškins „Vilnis“ ar jos „satelitas“ — „Liaudies Balsas“?

Jeigu karas nebūtų sutrukdęs...

„Liaudies Balsas“, švėsdamas sovietinės Lietuvos sukaftuves, klausia: „kur dabar Lietuva stovėtų, jeigu karas nebūtų sutrukdęs?“

Nesunku atsakyti: jeigu Stalinas su Hitleriu nebūtų supia navę karo ir prieš tai nebūtų pasidalinę Lietuvos, tai ji būtų laisva ir nepriklausoma. Okupanto batai jos netryptų ir jos išdavykams — komunistams nebūtų iš ko džiaugtis...

Toki jje taikos šalininkai.

„LB“ nenustodamas niekus taukšti apie taiką, iš tikrųjų nepaprastai džiaugiasi Korejos karu. Girdį: „Šiaurinės Korejos žmonės kovoja nepaprastai gabiai ir narsiai“...

Kodėl gi „LB“ plepiams nesinori taikos, apie kurią jie vis rašo? Kodėl jie džiaugiasi karu?

Nors kartą prisipažino.

„LB“ visą laiką tvirtino, kad sovietuose religijos niekas nepersekioja, kad ten esanti visiškai laisvė. Bet dabai rašo: „Nors šiandien yra daug kalbama apie stoką laisvės religijai už „geležinės uždangos“, bet pasirodo, kad tas pats ir už auksinės uždangos... tai ko norėti, kad kiti religijai būtų pilniausia laisvė...“

Taip ir netaip. Jeigu čia nėra laisvės, tai tas ir pasakoma, ir nebijoma pasakyti. Kodėl gi ligšiol „LB“ tebetvirtino,

kad už geležinės uždangos esanti visiškai laisvė?

Tai bent naujiena...

„Vilnis“ džiaugiasi: „Susilaukėme naujienos, kuri daug liui bus siurprizas. Lenkijos kardinolas Sapieha ir kone visi vyskupai pasirašė Stokholmo Taikos peticiją“.

„Vilnis“, apsimetusis durnele, itikinėja, kad Sapieha pasirašė. Iš tikrųjų gi būtų tikras siurprizas, kad jis būtų nepasirašęs, kaip kad padarė Českoslovakijos kardinolas Beranas. O kad pasirašė, tai menkas siurprizas. O, be to, kas dar žino, ar tikrai jis pasirašė, ar vietoje jo koks enkavedistas padėjo parašą? Kas gi gali tą patikrinti?

Kas siūlo taikos sąlygas?

„Vilnis“ rašo: „Sovietai siūlo taikos sąlygas“...

Matome: Sovietai ne bando tarpininkauti, bet patys siūlo taikos sąlygas. O taikos sąlygas gaili siūlyti tiksliai šalis. Vadinas, Sovietai save laiką kare dalyvaujančia šalimi. Tai ko gi dar slepiasi?

Mat, anksčiau ar vėliau, o „yla iš maišo išlenda“...

Dainų šventė Vilniuje.

Štai jums ir Lietuvos sostinė — Vilnius. Dainų djevoje dainavo rusų chorai, mokyklų mokiniai šoko baltarusių šoki „Bulba“ ir tt. Pasak „Vilnies“, „neorganizuotumas smarkiai mažino Dainų šventės įspūdį. Rimtų trūkumų buvo ir dainų atlikime...“

Štai jums ir „stalininės premijos laureatų“ darbas... Mes gi žinome, kad viena komunistai moka: prjevartauti ir badu marinti. To tai jie tik ir meistrejai. O su tuščiu pilvu ir po nagaika — nglabai išsidajnuosi... Mandrappkjs.

Socialinis draudimas yra pagrindinis darbo žmogaus reikalas.

SOCIALINIS DRAUDIMAS LIETUVOJE, ANGLIJOJE, RUSIJOJE, AMERIKOJE IR KANADOJE.

2.

Praejusiam „NL“ numerio trumpai buvo aptartas socialinio draudimo klausimas nepriklausomoje Lietuvoje. Dabar peržvelkime socialinio draudimo klausimą kitose kaimuriose valstybėse.

Gerį pavyzdį gerai tiksliai ir Kanadai, kurį valstybinių mastu socialinio draudimo neturi įsivedusi.

Vieną modernių naujųjų laikų socialinį draudimą yra įvedusi Anglija. Anglijos žmonės ilgokai kovojo dėl socialinio draudimo. Darbiečiai jį pažadėjo, ir kai gavo Anglijos parlamente daugumą, jie tiesiog žodį, ir įvedė Anglijoje vieną moderniausių socialinį draudimą.

Anglijos draudimas yra visuotinis.

Socialinio draudimo mokesčiai yra mokamas kas savaitę bendrai darbininko ir darbdavio. Mėnesinė suma, įskaitoma iš darbininko ar tarnautojo, sudaro apie 1 svarą. Kiek mažiau prideda darbdavys. Šis tas mokesčiai įgalina kiekvieną Britų salų gyventoją: a. naudotis nemokama gydytoja pagalba; b. gauti nemokamą vaistus (paskutiniu laikų įvestas 1 šiltingo mokesčių už receptą); c. gydyti dantis; d. gauti akinius; e. nemokamą gydymą ligoninėse, įskaitant operacijas ir pasveikimo laiko tarpį (convalescence); f. pensiją, sulaukus 60 metų amžiaus; g. draudimą nuo nedarbo ir ligos — tiek pat. h. mokesčių už vaikus.

Anglijoje nuo 1948 m. liepos mėn. išgaliotoje tokie socialinio draudimo įstatymai, kurių neturi kiti kraštai.

Ligoje jis gauna per savaitę:

vyras, nevedusį moterį ar našlę — 26 šil., ištekęsį moterį — 16 š. (ištekėjusį moterį gauna neįstekėjusios pašalpa, jei ji išlaiko vyrą arba gyvena atskirai nuo vyro ir negauna iš jo jokios piniginės paramos), mažamečiui iki 18 mt. — 15 š. Be to už kiekvieną globojamą pilnametį prideda — 16 š. ir nepilnametį — 7 š. 6 pens.

Pašalpa yra mokama, jei ligonis yra bent pusę metų mokėjęs soc. draudimo mokesčius. Pašalpa gali būti mokama be pertraukos 312 dienų tiems, kurie mokesčius yra mokėję ne mažiau kaip 156 savaites. Kas mokesčius mokėjo ilgiau kaip 156 sav., tam pašalpos mokėjimo laikas neribotas. Už pirmas 3 d. nemokama, jei liga tęsiasi ne ilgiau kaip 12 dienų.

Nelaimingi atsitikimai.

Suaugęs vyras per savaitę gauna 45 š. ir už kiekvieną globojamąjį tokįs pridus kaip paprastai susirgęs. Mažamečiams tarp 17 — 18 mt. — 33 š. 9 p., jaunesniems — 22 š. 6 p. Jei nustoama nedarbingumo, tai mokama ataitnka ma kompensacija, pensija.

Senatvėje.

Apdraustasis (vyras 65, moteris 60 mt.) gauna per savaitę 26 š. Neapdrausta moteris, kai jai sukanka 60 mt., gauna pagal vyro draudimą 16 š. Tai gi jei iš vedusiųjų yra apdraustas tik vienas, tai pensija bus (sukakus — vyrui 65, moterij 60 mt.) 26 š. ir 16 š., viso 42 š. Už kiekvieną globojamą vaiką pridedama 7 š. 6 p.

Gimdymo atveju.

Gydytojas ir ligoninė nemokamai. Pašalpos yra trejų pos: vienkartinė už kiekvieną vaiką po 4 sv. Jei moteris patiria dirba, yra apdrausta ir su-

mokėjusį nemažiau kaip 26 sav. inasus, tai ji gauna po 36 šil. per 13 sav., pradeant 6 šil. per 4 sav. po gimdymo. Be dar gauna padidintas maitisto pašalpą dar mokama sergan

čio pašalpa pradeant 7 neštumo mėnesiu. Neščia moteris dar gauna padidintas maitisto normas, pagigintą pieną ir ne-

mokamaj apelsinų sunkos, vija minų ir kt.

Mirties atveju.

Vyrui mirus našlė gauna 36 šil. per sav. už pirmas 13 sav. ir po to nuo 20 iki 30 šil. iki gyvos galvos ar kol ištekės. Jei ji turi mažamečių vaikų, tai dar po 7 š. 6 p. kiekvienam vaikui. Našlys taip pat gauna, jei jis buvo žmonos išlaikomas. Tam tikrais atsitikimais pašalpa gauna ir giminės.

Nedarbo atveju.

Pašalpa mokama tokia pat kaip susirgus per 30 sav., o jei nedarbas tęsiasi ilgiau, tai pašalpa gali būti pratęsta.

Be pašalpų, kaip žinoma, visi gauna medicinos pagalbą nemokamai. Visuomenės tyrimo institutas (Gallop) paskelbė, kad per pirmuosius 3 mėn. jau du penktadaliai gyventojų pasinaudojo socialinio draudimo įstaigų teikiama pagalba ir beveik visi (94%) yra ja patenkinti. Nepatenkintieji skundžiasi negali prisiminti prie akių gydytojų akinių prieinamumą ir prie dantų gydytojų dantims taisyti ir protezams gauti. Bet čia kaltas ne soc. draudimas. Tas rodo, kad seniau Anglijos darbo žmogus neturėjo pakankamos gydymo pagalbos ir todėl negalėjo nei dantų susitaisyti, nei akinių įsigyti ir tt. Šiandien jam prieinama visokeriopą pagalbą ir jis nori ja tuoj pasinaudoti.

Mokyklos.

Vajkams mokyklose yra nemokamai duodamas pienas ir pietūs, todėl vaikų auklėjimas valstybinėse mokyklose kainuoja labai mažai, nes tiek mokslas, tiek knygos ir kt. kas teikiama nemokamai. Kas kita yra privačiose mokyklose, kurių yra dar gana žymus skaičius. Didokas nuosimtis vaikų naudojasi ir pjaigine valdžios parama (scholarship), teikiama gabesniems vaikams nuo 11 metų.

Skurdas nyksta.

Žinoma, daugiau pasiturintieji nemano sudėti visų baranų į valstybinį krepšį. Veikla įvairiausių privačių draudimo įstaigų, kurios valdo milijonus kapitalus, betgi nėra jokios abejonės, kad daugumai Anglijos gyventojų socialinis draudimas yra didelė parama. Tiesa, kad Anglijoje iš darbo beveik neįmanoma sukrauti kapitalo, betgi faktas, kad skurdas, koki dalis šio krašto žmonių pažinojo prieš praėjusią karą, dabar yra išgyvendintas ir netikrumas dėl rykojaus duonos, bent dalinai, pašalintas.

(Bus daugiau)

TEN TEVYNĖ, TEN MERGELE, TEN SENA MOČIUTE...

Pora faktų prisiminimų šviesoje

RAŠO BRONYS RAILA.

Savo idomiuose istorinių įvykių prisiminimuose apie pirmuosius okupantų siaulėjimus Lietuvoje 1940 metų vasarą, red. J. Kardelis pateikia puikios medžiagos tam laikotarpiui nušviesti. Čia, tačiau, noriu prašyti suteikti vietos pataisyti bei papildyti porą tu siautėjimų faktų, kurie atsiminimų autorjaus nupaskoti kiek kitaip, nei ištikrųjų buvo. („Neprik. Lietuva“ Nr. 25). Jie abu liečia atvejus, kur red. J. Kardelis nebuvo tiesioginis liudininkas, taigi, galėjo apsirūkti be jokios blogos valios. Ir priešingai, abiem tais atvejais man teko būti tiesioginiu liudininku.

1. Dėl siautėjimo radijone.

J. Kardelis rašo, kad pirmoji „reforma“ buvo įvykdyta Valstybės Radijone, kurio naujuoju direktoriumi okupantų buvo paskirtas... senas komunistas, taikstęsis prie oficio, kaip valdžios organo, muzikas J. Banaitis, kuris pirmuoju savo žygiu griebėsi už Radijo komentatoriaus Bronio Raljos, kuris jau buvo spėjęs pasišalinti.

Ši ketveriukė dažnai dainuoja per Transnada radiją.

Turju patikslinti, kad man su Banaičiu tada neteko progos asmeniškai susidurti ir, antra vertus, jam nebuvo jokios formalios galimybės užmanęs „griežtis“.

Lietuvos okupacijos dieną, birželio 15-ją, aš atvykau į Radijoną po pietų pasitarti su jo vadovybe apie įvykių eigą. Per radiją tuomet jau buvo duodami kraštui valdžios pranešimai, kad ramiai laikytis ir draugiškai pasitikti įvykiuojančią sovietų armiją. Radijono direktoriui E. Zabaraukui ir vyr. redaktoriui A. Miškinui pranešiau, jog manų, kad manoji kas vakarą skaitomoji spaudos apžvalga šiandien gal nebūtų reikalinga, nes, pirma, tą dieną išėjusios spaudos pranešimus ir komentarų įvykių yra tiek praleikę, kad jau pasenusių dalykų kartojimas ar kalbėjimas ne apie tai, kas visą tautą jaudina, būtų tik klausytojų erzijimas, o antra, man tektų komentuoti vyriausybės vardu duodamus kraštui dėl raudonosios armijos draugiško pasitikėjimo nurodymus, ką aš laikyčiau nesuderinama su savo

sažine. Radijono vadovus prašiau susitvarkyti taip, kad jie galėtų išsiversti be mano apžvalgos tą dieną ir, galimas dalykas, artimiausioje atityje. Jie su tuo sutiko ir pasakė, kad kaip nors susitvarkys.

Tiesą sakant, jie ir neturėjo jokios teisės verst mane atlikti kokią pareigą, nes aš nebuvo Radijono tarnautojas, o privatus, nors ir kasdien ateinantįs paskaitininkas, už kiekvienos dienos pranešimą, rašantis atskirai sąskaitą dėl atlyginimo. Nusistatęs njeu ne patarnauti okupacijos palengvinimui, aš tuo ir užbaigiau pats savo noru bendradarbiaujamą su Radijonu. Taigi, Banaičiui neteko „griežtis“ už mane jokiu titulu ir jokiu pretekstu. Kitą pirmadienį buvau užėjęs į Radijoną atsiminti man priklausančio poros šimtų litų honoraro, nes maniau, kad man tuoj bus reikalingi pinigai ilgai keļionei... Kasininke pranešė, jog visi išmokėjimai laikinai sustabdyti, aš galis tuo reikalu ateiti po kelių dienų. Radijono vadovybė tebebuvo dar senoji, bet į ją nei nesikreipiau. Taigi, Banaitis, tuoj po to paskirtas Radijono direktoriauti, galėjo už manęs tik tuo „griežtis“, jog porą ar trejetą šimtų litų mano dvisavaitinio uždarbio sutaupe lietuviškos sovietų provincijos naudai...

Beje, man kiek naujiena kad Banaitis vadinamas senu

komunistu. Amžiumi jis gal net jaunesnis kokiais metais už mane. Ji pažistu, nes kartu studijavome universitete ir kurį laiką Kauno konservatorijoje. Pirmajiais studijų metais jis apie politiką neturėjo jokio supratimo, o tik kartais rašė skystas apysakaites. Rodė tūlą „progresyviškumą“ individualistinėje ir anarchistinėje plotmėje, bet netrukus pasidarė klerikalu ir kurį laiką bendradarbiavo Keljuočio „Naujojo Romuvo“. Po to greit metė ir tą grupę ir ėmėsi mokytis muzikos konservatorijoje. Ją baigęs, kartais grodavo Radijone ir tarpais skaitydavo muzikos populiarizacijos paskaitėlių. Labai galimas dalykas, kad tik nuo sovietų igulų atsiradimo Lietuvoje jis ėmė artintis prie komunistų, kaip ir ne vienas kitas karjeristinio nusiteikimo pilietis. Banaitis man visuomet darė ambicingo žmogaus įspūdį, bet kadangi buvo gyvenime nevykęs, tai niurnėjo prieš visus ir viską, nes vis jautėsi neįvertintas. Tais keršto prieš „buržuaziją“ sumetimais jis galėjo priartėti prie komunizmo ir vėliau prie okupantų. Iš tokios nuotakos žmonių kartais išeina geri enkavedistai. Jei Lietuvoje okupacija dar ilgai truktu, aš netikju, kad ir toks Banaitis vieną dieną nebus likviduotas. Vien dėl to, kad turį njurzglio charakterį. Kokio lietuviško patriotizmo iš jo, žinoma, netenka laukti.

Antra straipsnio dalis bus sekančiame n-ry.

Pasaulių susidūrimas

KAI SAULĖ BUVO SUSTOJUSI IR ŽEMĖ PRADĖJO ATGAL SUKRTIS

Sensacinga Dr. Imanuelio Velikovskio knyga.

Tie šimtmečiai tai ir buvo naujosios planetos gimdymo skausmai, kol ji iš kometos embriono išsivystė į žvaigždę, dabar planetą, ir kol ši užėmė savo pastovią vietą saulės šeimoje.

Ar yra tam istorinių įrodymų? Taip, sako Dr. Velikovskis, tvirtindamas, kad iki to laiko saulė teturėjo keturias matomas planetas ir kad tų laikų astronomijos kartose Ausrinės (Veneros) visai nėra. Įrodymas: Indų senovės žynių dangaus planuose, sudarytuose apie 3100 metų prieš Kristų, Ausrinės nėra planetų tarpe, gi dangaus kartose, sudarytose vėliau, jau po katastrofų gdaynės, bramanaj nurodo penkias planetas. Tas pats Egipto astronomijoje. Babijonečiai Venerą vadina „didžiąja žvaigžde, kuri išjungė kitas didžiąsias žvaigždes“. Ir daugely kitų mitų bei padavių yra minimas Veneros žvaigždės gimimas.

Venera Ausrinė tik vėliau, kai turėjo artimą susilietimą

su Marsu, nusistovėjo savo dabartinėje padėtyje. Apie tą Veneros „flirtą“ su Marsu min daugelis mitologijų.

Tas susilietimas su Veneros tuomet dar kometa, išmūšė Marsą iš jo orbitos, ir Marsas pradėjo kas 15 metų praskristi labai arti žemės. 1747 metais ir 787 metais prieš Kristų Marsas tiek artį buvo priškrįdęs, kad visos ankstybės katastrofos žemėje vėl pasi kartojė.

Šios antrosios katastrofų serijos užrašai yra daug tikslūs, ni ir geriau užlaikyti, nes tai jau buvo žydu pranašų gadybė. Tje pranašai buvo ir geri astronomai ir poetai ir aiškia regiai; jie nusakydavo ir porą tokių sukreitimų visai tiksliai nusakė. Amos buvo nubaustas mirtimi už baugius pranašavimus, bet jo pranašauta katastrofa įvyko laiku; karalius Uz ziah stovėjo prie altoriaus, kai staigus žemės sukreitimas perplėšė Salomono šventyklą. „Ta nelaimė buvo tik įžanga. „Die na tiršta kaip naktis“, numa-

tyta Izajos, tikrai atėjo, ir kaip Biblija sako, „žemė buvo visiškai palūžusi“. Tolimesnės nelaimės nusakytos Karalių knygoje, Kronikų Knygoje ir Talmude.

Tokie nauji reiškiniai taip pat turėjo būti ir buvo ir kituose pasaulio kraštuose. Ugyns danguose ir ant žemės krin tančios dujos aprašytos Kijijos Bambuko knygoje, Maya užrašuose ir kitose žemės vietose.

Sennacheribo armijos žlugimo įsvakarėse, kaip Biblija sako, saulės šešėlis grįžo atgal visa dešimčia laipsnių. Kijijoje ir kitur vyksta tas pats reiškinys. Nustatyta, kad tai įvyko kovo 23 d. 687 metais prieš Kristų.

Kokios permainos įvyko žemės sukimosi eigoje po tiek pavojingų situacijų, trukusių per 200 ar daugiau metų?

Štai: Yahoo, Kijijos imperatorius, kurio laikais milijoniškoji jūrų banga „pakilo iki dangaus“ ir nukrito ant žemės, vėliau, kaip padavimai sako, išsijuntė į visas Kijijos dalis pasiuntinius, tikslu nustatyti metų sezonų laiką ir saulės tekėjimo bei leidimosi valandą, kad būtų galima sudaryti naują kalendorių. Taip

pat tuose padavimuose sakoma, kad jo laikais Yin žvaigždėne atsirado nauja skaitij žvaigždė.

Daugumas senovės tautų tu rėjo išsidirbę labai tikslus kalendorius. Prieš 747 metus pr. Kr. izraelitai, egiptiečiai, Ma ya indėnai, kiniečiai ir kiti vartojo kalendorių, rodantį 12 mėnesių, kiekvienas lygiai po 30 dienų, tai yra 360 dienų metuose. Neįmanoma, kad visos tos tautos būtų padariusios tokią stambią klaidą, praleidusios penkias dienas, nes po ne daugelio metų visų būtų pastebėję sėjos bei dagos sezonų kitytėjimą. 747 metais pr. Kr. Kristų Vjdurinjuose Rytuose buvo įvestas naujas kalendorius iš 365 dienų, ir per septyntąjį šimtmetį pr. Kr. visos kitos tautos savo kalendoriuose pridedo penkias naujas dienas. Ta tai reiškią, kad tuo metu žemės orbita pailgėjo ir žemėje teko skristi savo kelionę aplink saulę penkias dienas ilgiau.

Įvyko taip pat daug stambių geologinių pakitimų. Ledų gadyne, atrodo, baigėsi katastrofišku greičiu: sritys su švelniu klimatu staiga atsidūrė poliarinio rato srityje; Amerikos ir Europos ledynų sluogsnai pradėjo staigiai

tirpti. Nereikia būti mokslininku, kad pajam išitikinus. Paskutinio ledų periodo ledų laukas sjęk net Missouri slėnį iki pat 39 šiaurės platumos laipsnio, bet už tat šiaurės rytų Sibiras buvo šiltas. Pastarojo šimtmečio mokslininkai daug lauzė galvas dėl mamonto (mammoth) dingimo. Ma montai buvo stambūs žvėrys, daug geriau buvo prisitaikę gyvenimui, negu drambliai, o tačiau visų žuvo, o drambliai liko.

Šiandien aiškiai nustatyta, kad mamontai žuvo ne dėl maitisto stokos. Jų kūnai atveju atvejais randami Sibiro šiaurės leduose, puikiai išsilaike, sustingę, kaip senovėje, net kai kurie pilnomis burnomis žolų. Ir štai visa sensacija, ta žolė ir jų viduriuose rastas, nesuvirškintas maitistas, pasirodo, yra tokie augalai, kurie šiandien auga tik už tūkstančio mylių į pietus, šiltuose kraštuose! Taigi atmosferos staigus pakitimas įvyko tik staiga žemės ašygalų posūkių pasėkoje.

Taigi, daug misterijų paaiškėja, ir paaiškėja, kad žmonių veislė yra gana kietą, pajęgiantį išlikti bei pergyventi tokias kosmines katastrofas, nors ir čia dėka tos pačios Kosminės Apvajzdos surėdymui.

nes jei ne ta karbono ir hidrogeno mišinio rasa arba mana, kuria reikia manyti gyvybės mįto metų metus, vargiai šiandien bereiktų mums baimintis atominių ir vandenilinių karų galimybėmis, kurias tai pačiai žmonių veislei paruošė jos pačios išradėjai mokslininkai ir tp.

Ar dabar pasaulis amžinai pastovus? Saulės sistema nėra neįkintanti, jei katastrofos buvo, jos gali vėl būti. Mokslininkai dabar randa, kad mįk rokosmos ir makrokosmos (t. y. atomas ir universas) yra visiškai panašūs ir vaduojasi tais pat įstatymais. Atome jo dalelytės, elektronai ir protonai skraido savo orbitomis milijonų milijonų kartų, tik stajga neį šio, nei iš to kuris protonas peršoka į naują orbitą ir pakelįj kartais užkliūdo kitą tokią „žvaigždę“, suprantama, su katastrofiškais atomo universų pasekomis. Atrodo, taip yra su saulės sistema, taip su universu. Tačiau, tu pačių mokslininkų tvirtinimais, tokie įvykiai pasitaiko tik kelis tūkstančius milijonų kartų prieš vieną. Todėl atrodo, žmogus gali savo akimis mirkos amžių pragyventi, neturėdamas jėkalo baimintis dėl panašių katastrofų pasikartojimo.

J. Pronskus.

Ona Rymaitė apleido teatrą.

Anksčiau pasirodžiusios nevirtos žinios pasitvirtino: Lietuvos Dramos artistė Ona Rymaitė tikrai mirė. Apie tai sovietinėje spaudoje paskelbtas kolektyvinis menininkų nekrologas, kaip to reikalauja „Maskvos staila“.

Ona Rymaitė yra viena iš pirmųjų išmokslintųjų Lietuvos aktorijų. Tokiu būdu ir viena iš seniausių, kai pirmųjų Vajčkaus ir Glinkio jau seniau netekome.

Ona Rymaitė jau jaunystėje pareiškė sceninių sugebėjimų. Mokydamasi Kauno gimnazijoje, ji dalyvavo vaidinimuose. Pirmąjį Pasaulinį karą ištrėmus ją iš Kauno, Ona Rymaitė apsisusto Maskvoje ir ten pradėjo studijuoti scenos meną pirmą Chailulino Dramos studijoje, paskui garsiojo Maskvos Dailės teatro studijoje, kurioje besimokydama, pareiškė gerų sugebėjimų ir aktorės duomenų. Kaip talentinga artistė, Ona Rymaitė, baigusį studiją, buvo paliktą dirbti Maskvos Dailės teatre. Tačiau besikurianti Lietuva, kurios patriote O. Rymaitė buvo, ją šaukėsi, nes Lietuva buvo reikalinga šios srities darbuotojui.

1921 metais sugrįžusi Lietuvon, Ona Rymaitė pasinėrė tik ką pradėjusio profesinio Dramos teatro darban ir jame sukūrė didelę eilę vaidmenų, žavėjusių Lietuvos teatro žiūrovus.

Ona Rymaitė buvo Stanislavskio, Nemirovičiaus Dančenko ir kitų rusų dramų modernintojų bei garsų scenos pedagogų mokinė. Esmėje jų menas buvo realistiškas, — ir Ona Rymaitė buvo tikra jų mokinė. Jos sukurtieji vaidmenys buvo perdėm realistišniai. Kaip žinoma, realizmas — tai sovietinio meno alfa ir omega. Todėl Ona Rymaitė sovietiniam menui buvo labai tinkama. Gal už tai ji buvo pakelta į LASR nusipelnusiųjų artistų titulą.

Tačiau ji buvo sovietinio režimo persekiojama ir sekama. Dar pirmosios okupacijos metu, kai sekti buvo pristatyti NKVD užverbuotieji „artistai“, kurie nuolat ją sekė, šnipinėjo. Tje „artistai“ iš jos pačios pasipasaikojimų dabar gerai žinomi. Bet tas faktas, kad sovietinis komunistų režimas iš vienos pusės ją pakėlė į nusipelnusiųjų artistų būrį, apdovanojo ją „Garbės raštu“ ir medaliu „už šaunų darbą tėvynės karo metu“, o iš kitos pusės — ją sekė, specialiai paskyrė jai sekti sekliams, — tai parodo, kokiose sąlygose sovietinis menininkas turi gyventi ir dirbti.

Tarybinės Lietuvos menininkų nekrologas minį tikrai sovietines, komunistines jos roles. Bet Ona Rymaitė yra sukurusi Hanelę, Mirandoliną, Carlinę, Šarūno močiutę — daugelį visai kitos rūšies vaidmenų. Be to, ji buvo puiki deklamuotoja ir labai gražiai deklamuodavo patrijotinius eilėraščius, kurių besikuriantis ir bekojoviančios už savo egzistenciją nepriklausomos Lietuvos poetai yra daug sukūrę.

Ona Rymaitė, kaip viena pirmųjų išmokslintųjų ir gabių Lietuvos aktorijų, darė įtakos ir sekančioms Lietuvos artistų kartoms, todėl jos įnašas lietuvių tautos scenos menui yra labai žymus.

O. Rymaitė mirė susilaukusi artį 60 metų amžiaus. Neoteatras.

Vytautas Kastytis

ŠIRDIS

Tave kaip kieliką
Gyvenimo kančios juodos
Ir džiaugsmo trupinių menkų
Ligi dangaus skliautų iškėlęs —
Kaip kieliką —
Per savo vienįšas dienas nešu.

Aš su tavim juokiuos, kai būna ramūs vakarai,
Kada mįguistos žvaigždės krinta iš dangaus
I žemės sūtemas nūjūras, ir laimės kibirkštėlė
Paklydusi — netyčia —
Man uždega užblėsusius vilties žibintus:
Nušvinta vėl svajonių nuostabios seklyčios.

Aš tau kalbu tada, aš tau juokiuos:
— Pasaulis didelis. Gražus pasaulis.
Kiek čia erdvės, žiedų, kiek saulės! —
Ir tu, širdie, jaučiu — vjrpėdama klausai,
Kaip mano džiūgesio garsai
Varpų aidais užlieja visą žemę.

Bet vėl ateina nedalija ir užtelį
Kaip jūros šnajokštantį banga —
Užgeso žiburius svajonių nuostabių seklyčiose
Ir paskandina džiaugsmą sjeivarto klane...

Aš tau verkju tada, ilgai kaip kūdikis verkju
Ir verkdamas girdžiu, kaip tujei raudį su manim,
O mano kenčianti širdie...

NAUJI VAISTAI NUO DŽIOVOS

Prancūzų gydytojai Albert Calmett ir Camille Guérin 1921 m. išrado nuo džiovos vaistus, bet jie negavo pripažinimo. I Ameriką juos parsivežė dr. F. Tjce ir pradėjo bandymus. Šiomis dienomis, po ilgenjo tyrinėjimo, JAV sveikatos institutas juos patvirtino ir leidžia apyvartoti. (Tai yra skiepai, vadinami išradėjų daktarų vardu — BCG — Bacillus Calmett Guérin. Gydytojų teigimu, jie išgydo 80% džiovos ligonių. Be to, jie apsaugo nuo susirgimų džiova, jai linkusius.

RUSŲ KALBA LIETUVOS TEATRUOSE

Okupantai pareikalavo, kad Lietuvos teatruose būtų įvesta rusų kalba. Dabar jau daugelis dalykų Lietuvos teatruose statoma rusų kalba, ypač gi rusų operos, kaip „Demonas“, „Jevgenij Oniegin“ ir tt.

Kadangi žmonės ir rusų pastatymus nenori eiti, tai tiems spektakliams, kurie statomi rusų kalba, daromas labai didelis biljetų papiginimas. Tokiu būdu gyventojai pratunami prie rusų kalbos.

„GIMTOJI ŠALIS“ 12 nr. Tai Belgijos lietuvių leidžiamas žurnalas pavidalo laikraštis. Adresas: 66, Pajre rui Horloz, Tilleur-lez-Ljege, Belgie.

LIETUVIŲ CHORAI BRAZILIJOJE

„Žinios“ praneša, kad muz. A. Ambrozaitis veda Rio de Janeiro lietuvių chorą, kuris gieda ir Rio de Janeiro lietuvių pamaldų metu.

Tačiau paskutiniu laiku muz. A. Ambrozaitis susitaręs su kun. Ragažinsku vesti Sao Paulo lietuvių chorą, todėl jis grįšias i Sao Paulo, iš kurio buvo persikėles i Rio de Janeiro, kur turi sutarti su simfoninio orkestru.

A. Ambrozaitis nori persikelti i Kanadą.

LIETUVIAI PER BRAZILIJOJOS RADIJĄ

Birželio 28 d. Lietuvos Filharmonijos koncertmeisteris klarnetistas Aleksas Amorozaits, palydimas Lietuvos Konservatorijos fortepijono profesorius Ružickis, koncertavo per Rio de Janeiro radiją.

„SKAUTŲ AIDAS“ 4 nr. 1950. VII. 15 dienos. Adresas: Rūta, P. O. Box 78, Rodney, Ont., Canada. Numeris gana gražiai atrodo ir turi gana apsciai skautams ir neskaudams paskajtomos medžiagos, o skautams ir informacijos, nu rodymų ir tt.

„MUZIKOS ŽINIOS“ 2 (125) nr., birželio mėn. Adresas: 6322 S. Troy-St., Chicago, Ill., USA. Kaina metams 1 dol. Turinys gana įvairus ir idomus ir ne muzikams.

Anglų kalbos raida ir sąranga

RAŠO V. PĖTERAITIS.

Tendenciją viską trumpinti apčiuopiamai pastebėsime taip pat frazėse. Ypač ryšku tai pasikalbėjime. Paklausus anglą „Are you going to write a letter?“, atsakys „Yes, I am going to“ arba dar trumpiau „Yes, I am“, nekartodamas viso sakinio. Arba „Have you a boo?“ „Yes, I have“, „Do you know him?“ „Yes, I do“. Gyvoji kalba dar toliau pažengė, perdėm vartodama pagelbinių veiksmažodžių sutrauktines lytis, kaip I'm, he's, it's, I've, we've, aren't, isn't, wasn't, don't, didn't ir tt.

Anglai taip pat sutrumpins, kur tik galima, ištisus sakinius. Nemėgsta jie grioziškų šalutinių sakinių, kuriuos vokiečiai pamėgo. Vietoj „The book which belongs to you is very interesting“ arba victoj „As I was tired I went to bed“ trumpiau „Being tired I went to bed“.

Šis telegraminis stilius krenta i akis skaitant laikraščių antraštes. Dažniausiai praleidžiamai veiksmažodžiai ir kiti prasmei nereikalingi žodžiai, pvz. Prezident in Baltimore Tonight „Prezidentas Baltimoreje vakare“, Canadian Pension Plan Report Ready „Kanados pensijos planą prancijai mas paruoštas“.

Taigi, stilius telegraminis, šaltas, kaip ir anglų būdas šaltas ir santūrus. Tiesa, mes ir gi ne pietiečiai, bet mūsų žmonės ne tokie šalti ir santūrus. o kalba pilna pjesagomis, kurios tinka išreikšti subtiliausioms idėjoms, įvairiems reikšmės niuansams. Mūsų kalba maloni, jausminga.

Prisiminkime savo mažiųjų lytis. Kartais jos naudojamos nusakyti mažiems dalykams (mjestelis, knygtė), kartais — maloniems (mamutė), o kartais ką nors pašiepti, pajuokti (bernįkštis, vaikjūkštis, mergiotė). Veltui ieskotume atitinkamų priesagų anglų kalboje, o ką jau bekalbėti apie malonines lytis. Yra tik viena lytis beljksui — y (daddy, baby, Johnny), naudojama vaikų kalboje arba šnekant su vaikais. Suauge nevertoja šios formos, o kitų nebepažįsta. Tai gi anglų kalba virto suaugusių, vyriškos kalba, šalta, santūri, o mūsų jaunuoliška, mergaitiška.

pilna jaunatvės, jausmo, švelnumo ir minkštumo.

Kad tai nėra tuščios frazės, tepalūdija tai kiti pavyzdžiai. Visų pirma atkreipkime dėmesį i atskirus žodžius. Pažūrėkime, kokias garsais jie baigiasi — balsiais ar priebalsiais. Pavyzdžiui: „How long does your English lesson last?“ Belygindami anglų kalbos žodžius, pajmkime juos taip, kaip jie tariami. Anglų kalboje iš septynių žodžių dviejų žodžių tarimas baigiasi balsiu. Ir iš šio pripuolamai parinkto sakinielio galime daryti išvadą, kad anglų kalboj galūnėse vyrauja priebalsiai, tuo tarpu lietuvių kalboje — balsiai. Dažnai net užtinkame du ar tris priebalsius galūnėse, kaip: since, lessons, feasts, health, watch, stopped, jei pajmsime jų tarimą. Daugiau dviejų priebalsių galūnėse lietuvių kalboje iš viso nepasitaiko. Kadangi priebalsiai kalbaj suteikia tvirtumą, kietumą, šiurkštumą, o balsiai minkštumą, skambumą, švelnumą, tai anglų kalba ir yra priešiniga mūsų kalbaj kjeta, šiurkšti, šalta.

Kalba, aišku, turi itakos ir žmogaus būdą. Vartodami šaltą, kjetą kalbą ir žmonės pasidaro kjetai, šalti, santūrus. Anglai priešiniga mūsų žmonėms, gana šalti, santūrus. Niekad neperdės faktų, bet dažniausia vyriškai — šaltai sušvelnins, išlygins. Niekad neperdės su entuziazmu nesutiks naujų idėjų, bet visada šaltai ir abejingai. Tą pastebėjimą kasdieniniam gyvenime, tą politikoje, tą taip pat ir kalboje.

Veltui ieškosime stipresnių kiekmažodžių anglų kalboje. Tiesa, yra vienas kitas stipresnis ir pas anglus, bet toli gražu ne toks vulgarus kaip kitų tautų, ypač slavų mėgiamas. Djevo, šventųjų ar nelabųjų vardų vartoti anglai vengia. Čia puritonizmas juos pa veikė. XVII šimtelyje buvo įstatymas išleistas, draudžias minėti Djevo vardą džiaugsmo ar liūdesyje. Tad pamažu išnyko Djevo vardo minėjimas. Bijodami žodį „God“ vartoti, jie ji iškreipė i „gosh“. Už tat niekad negirdėsime „My God!“, bet „gosh“, arba „Oh my!“, „Dear me!“ ir panašiai.

(Bus daugiau).

KULTŪRINĖ KRONIKA

BROŠIŲRA APIE BAŽNYČIOS BŪKLĘ LIETUVOJE.

Liepos 11 d. išėjo naujas leidinys prancūzų kalba „La situation de l'Eglise Catholique en Lithuanie“.

Brošiūroje apžvelgiama katalikų bažnyčios būklė nuo 1940 m. (LAIC).

— Adolfas Remeikis Urugvajuje dabar yra vienos kieno bendrovės administratorius, kurio žinioje ir priežiūroje yra 20 kino teatrų. Inspektuodamas tuos teatrus, jis turi daug keliauti po visą Urugvajų.

RADO UŽGRIUVUSI MIESTĄ

Austrijos miestely Magdalensburge archeologai atkasė kalno užgriūtą miestą, kuris buvo prieš 1000 metų prieš Kristaus gimimą. Tai buvusi Norikų giminės sostinė.

NAUJA LIETUVAITĖ KANADOJE

Iš Sao Paulo, Brazilijos, kaip rašo „Žinios“, birželio 26 d. persikėlė i Kanadą jų bendradarbi, skautė ir veikli lietuvaitė Regina Kutkaitė.

Vytautas Dubra KNYGA APIE VIENĄ MOTERĮ ROMANO ISTRAUKOS

11.

XIV.

Kelios ateinančios dienos man buvo tarsi pabudėjimas. Be didesnių pastangų, be prisivertimo vispusiškai apsvaityti, aš pradėjau susivokti, kas su manimi dėjos. Kaip katalikė, tikėjimo srityje aš buvau susiradusi prarastą ramybę, nors gal ir trūko jaunatviško užsidegimo ir lengvumo. Kiek blogiau buvo mano santykiuose su aplinkuma. Nors aš galėjau drąsiau pakelti savo galvą ir žvilgsnį — tai priklausė nuo sugrįžusio pasitikėjimo savi, — tačiau mūsų antroji santuoka njeiam nebuvo žinoma ir mane slėgė tas pats jausmas, kad kitų akys aš tebesu tokia pat, kad mane, gal būt, dažnas apkalba.

Trečioji sritis buvo pati moterystė, kuriai nebetrūko Bažnyčios palaiminimo, dėl kurio senesniai aš turėjau daug iškentėti. Per tą laikotarpį aš pastebėjau, kad buvau pasidariusi nepatenkinta, dažnai nervuota ir net šurkšti. Buvo momentų, kada Stasio samprotavimai ar net pats jo pasirodymas mane erzino. Tada aš teisinausi sakydama, kad dėl mano kentėjimų didelė dalimi, o gal net šimtu procentų buvo kaltas Stasys. To dėl buvo natūralu, kad mano nepasitenkinimas vienaip ar

kitaip išsiverždavo. Po antrų jų sutuoktinių tie nesantikos šešėliai turėjo išnykti, ir aš iš anksto džiaugiausi, kad nebeliks jokių klūčių mūsų dar niam gyvenimui.

Pirmos dienos, atrodė, mano vilčių ne kiek neapvylė. Stasys nors ir pasiliko toks pats ar panašus, už tai aš buvau atgavusi puikią nuotaiką, kurios pakako mums abiem atgavinti. Aš galėjau didžiuotis esanti geroji mūsų namų dvasia, tačiau iš tikrųjų aš buvau kuklesnė, — negu bet kada. Savo švelnumu nesamoningai aš norėjau atsilyginti Stasiui už tai, kad jis mane suprato ir išgelbėjo iš nepakenčiamos būklės. Aš mačiau, kad jis turėjo prisiversti, kad jis buvo šį tą paaukojęs. Už tai jaučiausi jam dar daugiau dėkinga ir įsukoju kuo acrs atsisteisti, kad jis nesijaustų ką praradęs.

Ir štai vieną dieną mano bal se pasigirdo nepasitenkinimo gaidja, ir aš susigriebiau padariusi nekantrų judesį. Stasys buvo tam regimoji priežas tis, tačiau aš negalėjau tvirtinti, kad būtų reikėję būtinai taip reaguoti. Aš jaučiausi kalta, taip atsakydama i Stasio visur rodomą gerą valią ir net meilę. Neseniai jis buvo gražinęs man dvasios ramybę, už ką aš taip pat turėjau būti

dėkinga. Todėl aš pasižadėjau save daugiau prižiūrėti.

Praėjo dar kelios dienos. Deja, mano noras ir pasiryžimas nebuvo lemiamas mūsų santykiuose. Nejučiomis vėl praprusdavo mano nepasitenkinimas, savijauta buvo bloga. Atrodė, kažko buvo per daug, bet kartu kažko nepaprastai trūko. Aš nebūčiau išdrįsusį suabejoti, kad mūsų meilė silpsta. Aš tik mėginau suprasti, kod jos vienos gali būti maža. Taip aš tarjausi juste pajutusį moterystės tikrąjį tikslą. Juk mes iki šiol dar neturėjome šeimos. Tas trūkumas turėjo mus slėgti, su keldamas neramų tuštumo pajautimą.

Neišsivaduodama iš tokių nuotakių, aš pasiryžau bent kartą išsiaiškinti ir padaryti viską, kas buvo galima. Prisijungdama prie Stasio, aš nuvažiavau i Kauną, tartum pagal savo pažadėjimą netrukus aplankyti mūsų išsiilgusį tėvą.

Stasys, atlikęs kas reikalinga, sugrįžo i namus, o aš pasi likau dviejm dienoms Nemia širdimį aš susiradau žinomą moterų ligų specialisto adresą ir nuėjau pasitarti. Tačiau, kaip sakoma, daktaras — ne Djevas. Jis klausinėjo mane, kalbėjo, kaip jam atrodė, sakė, kad jis neradęs jokių nenormalumų, tačiau kategoriskai nepatvirtino, kad aš galėčiau turėti vaikų. Tarp kit ko jis užsiminė, kad turėtu ir mano vyras pasitikrinti. No rėdama išgauti aiškesnį patvirtinimą, aš paklausiau, ar būna kartais ir vyrų priežasties.

— O kaipgi. Tik paprastai rečjau.

Tokja konsultacija manęs nepatenkino. Aš nuėjau dar pas vieną daktarą. Ir ten išgirdau apytikrąjį tą patį, tik man įsakmju buvo patarta, kad mano vyras taip pat kreiptųsi pas gydytoją.

Grįždama i namus, aš nesivežiau nieko džiuginančio. Reikėjo dar patikrinti Stasi, bet ir po to aš nebuvau tikra, ar bus surasta priežastis ir būdas mums pagelbėti. Visą pa pasakojau Stasiui.

Tu turi važiuoti pasitiktinti, — pasakiau baigdama.

— Aš? — Stasys tik nusi juokė, tartum būtų kalbama apie neįsivaizduojamą dalyką. — Juk tu pati žinai... — jis tarėsi turis regimų įrodymų, kad jam njeiko netrūko. Taj turėjo būti savime aišku! Vis dėlto aš nenusileidau. Aš turėjau pagrindo tikėti daktarams. Reikėjo viską išmėginti. Kada netrukus Stasys iengėsi važiuoti i Kauną, aš vėl įkalbinėjau užėjti pas gydytoją. Stasys atsikalbinėjo juokais, ir aš negalėjau suprasti, ar jis ketino manės paklausti.

Jam grįžus pirmas mano klausimas buvo:

— Na, kaip? Ar buvai pas daktarą?

Aš taip rimtai paklausiau, kad Stasys net surimėjo.

— Aš maniau, kad tu tik šiaip sau kalbėjai.

— Kaip tai?

— Labai paprastai. Gal tu ir nejuokais kalbėjai, bet aš nematčiau jokio reikalo.

Aš pradėjau pykti. Kalbėjau ne tiek apie patį dalyką,

kiek apskritai apie vyrų blogybes, surasdama gana aštrius bendrų priejakištų. Jiems, esą ne šeima rūpi, o visai kas kita, ir panašiai. Laimej Stasys neužsigavo ir lengvabūdiš kaj mane ramino:

— Tik tu nepyk. Aš viską padarysiu, kaip tu sakysi.

Jis buvo parvežęs man lauk tuvių didelį rankinuką — krepšį, ir taip mes nejučiomis susitajkėme. Kartu gavau aš iš jo pasižadėjimą, kad kita kartą, važiudamas i Kauną, būtinai užeis pas daktarą.

Taj atsitiko už kelių dienų. Išvažiavo Stasys rytą, o grįžti turėjo kitos dienos vakare. Traukinys atėjdavo apie vienuoliktą valandą. Iki to laiko aš žadėjau nevalgyti vakarienės ir net galvojuau nueiti i stotį Stasio pasitikti.

Dar nespėjo gerai sutemti, o aš jau pradėjau žvalgytis i laikrodį, ar dar toli toji valanda, kada jis sugrįš. Belaukiant laikasėjo nepaprastai lėtai.

Kada jis ir dabar tebetylėjo, aš įsirdrasinau pasiklausti tiesiog:

— Tu buvai pas daktarą?

Stasys linktelėjo nesiskubindamas.

— Tau ką nors pasakė?

Jis neramiai sukrutėjo ir pratarė:

— Man sunku tylėti, bet ir kalbėti negaliu.

Manys augo nerimas, aš pagali klausiau:

— Ką gi tau pasakė?

— Aš neturėsiu vaikų.

Stasys nusuko nuo manės veidą, bet aš pagriebiau ir vėl atsukau ji i save.

— Ir daugiau njeiko? Gal reikia gydytis, gal reikia iš tirti?

— Mane jau ištyrė.

Jo žodžiai pritrenkė mane viename akimirksnyje. Kada aš atsipeikėjau, pirmoji mano mintis buvo: „Vargšas Stasys!“ Tiek daug užuojautos buvo manyje, kad aš net nepagalvoju, jog ta pati nelaimė krito ir ant mano pečių. Aš traukiau ji i save, aš glaudžiau si prie jo, aš turėjau jį laikyti rankose, kaip vaiką, kurį reikia paguot, aš jam kažką šnabždėjau, ir mano žodžiai buvo nuoširdūs, kaip ir kūno šilima.

Pamažu jis atgijo. Jis suprato mane ir glamonėdamas dėkojo man. Meilė mus guodė vienas kitą, buvo kiek graudu, bet už tat pasidarė dar artimesni ir užsimiršė tikejome, kad mūsų meilė yra stipresnė už viską. Man pasidarė lengva, kad aš suraminau kenčiantį, bet jokja auka mano nebuvo pordelė, tik tai tas žmogus darėsi man dar brangesnis.

Rytojaus dieną Stasys išėjo i darbą truputį vėliau, negu paprastai. Aš turėjau progos jį išsižiūrėti. Jis neatrodė nusiminęs, bet vistiek buvo nesavas. Jis vengė pakelti i mane akis, beveik nekalbėjo, bet išeiti nesiskubino, lyg ko lauk damas.

Bežiūrėdama i jį aš pagalvoju, kad nei jo išvaizda nei jo drabužiai neturi njeiko bendra su tuo žmogumi, kuris šia nakt buvo man toks artimas ir toks mielas. Dabar mes buvome kiekvienas sau, ir buvo net nepanašu, kad galėtume

KLAUSIMAI IR ATSAKYMAI

VEDA JONAS JUŠKAITIS

5. AR DRAUDŽIAMA VAR TOTI SUTRUMPINTA PAVARDĖ?

(Atsakymas į J. L. klausimą, Vancouver, B. C.)

Kiek galima spręsti iš Jūsų malonaus laiško, Jūs nesiverčiate laisva profesija ir neužsiimate bizniu. Tokiu atveju Kanados įstatymai nedraudžia Jums sutrumpinti pavardės, kuri, kaip man atrodo, yra susilavinusi ir slaviškos kilmės. Kol vardo ir pavardės keitimai daromos patogesnio įstatymo ar supaprastintos rašybos sumetimais — ne su tikslu padaryti kriminalinį nusikaltimą, ar išvengti teismo bausmės — jis yra įstatymais leidžiamas. Pilietybės intencijos pareiškimo ir prašymo blankuose tarp kitko yra klausimai: kokią pavardę prašytojas vartoja dokumentų užpildymo metu ir kokią jis buvo žinomas praeityje.

Kiek sunkiau yra pakeisti pavardę asmenims, kurie užsiima laisva profesija (advokatai, gydytojai, inžinieriai) ar verčiasi bizniu. Tokiais atvejais pakeičimas turi būti daromas per teismą. Apie intenciją keisti pavardę ar vardą turi būti iš anksto skelbiama spaudoje. Jeigu teismas randa reikalo pavarde formaliai pakeisti, toks pakeičimas yra užregistruojamas.

Jūs klausiate, ar patartina Jums sutrumpinti pavardę. Jūsų individualiu atveju mano atsakymas yra teigiamas. Jūsų pavardės galinė nėra lietuviška. Ji yra slaviska. Ja numesdamas, Jūs sutrumpinsite ir kartu sulietuvinsite savo pavardę.

Bet bendrai primintini mūsų dabartiniai kaimynai. Kanados prancūzas, atvykęs iš Quebec'o ir Ottawą, nesiskubina suanglinti savo pavardės. Knados skotas, nuvykęs i Montrealį, su pasigailėjimu žiūri i sutiktą prancūzą, kuris klaidingai ištaria jo protėvių paveldėtą brangią skotišką pavardę. Jis negalvoti negalvoja jos keisti.

me būti vienas žmogus. Štai ir dabar mes tylėjome, bet kiekvienas sau ką nors galvojo ir jautė. Argi galima buvo sakyti, kad mes tais pačiais džiaugsmais ir rūpesčiais gyvename?

Stasui išėjus, palikusi nuo šalajai jautri nakties akimirksnį užuotą, aš pradėjau susijokti, kas ištikrųjų buvo įvykę. Jeigu čia buvo nelaimė, ką ji buvo skaudžiau palietusi: mane ar Stasą? Jis buvo čia praežastis, ji galėjo persekoti savo kaltės pajautimas, oet nelaimės visas gulėjo ant manęs. Čia buvo ne tik nelaimė, bet tikras pasmerkimas. Pasmerkimas neturėti šeimos. Vyrai šalia šeimos turi darbą, jie ir šeimoje pasilieka daugiau stebėtojai. O mes, moterys? Aš vis aiškiau jaučiau, kad neturėti vaikų man lėmė — neturėti njeiko.

Kas yra tie motinos džiaugsmai ir rūpesčiai, man sakė tik motinos nujautimas. Gai labai prasmingi moters gyvenime. Pagaliau — bent šis tas, kas ji užpildo. O ką aš dabar turėjau? Njeiko. Meilė, kuri buvo užliejusį visą mano esybę, laukė dabar kampe susigūžusi, lyg gyvenimo druska, o ne jo turinys. Aš jau buvau pajutusi, kaip sunkiai slenka ilgos dienos, kaip neramiančiai auga vienatvės įausmas, nors mes ir du buvome.

Njekados aš nelaukysiu ant rankų verkančio kūdikio, njeikas man nenusišypsos viską užburiančia šypsena, njekados aš neisgirsiu to paprasto „ma-ma“, kuris ištariamas šimtais atspalvių, ir i visus juos atsiliepia motinos širdis, njekados

MŪSŲ SPORTAS

HAMILTONO LSK „KOVAS“ METINĖS.

Lygiai prieš metus laiko, liepos mėn., Hamiltone išsikūrė LSK „Kovas“, kuris palyginus per trumpą laiką, Hamiltono lietuvių kultūrinjame ir sportiniame gyvenime, išplėtė plačią dirvą ir tapo žinomas ne tik vjetos lietuvių tarpe, bet ir už Kanados ribų.

Šias sukaiktuves paminėti, Hamiltono LSK „Kovas“ nūmato rudenį, su plačia menine ir sportine programa.

Linkime hamiltoniečiams dar su didesniu pasiryžimu, dirbti Kanados lietuvių sportinio gyvenimo gerovei. (Kbr.)

HAMILTONE LANKESI IS USA SPORTININKAI.

Nesenajai, Hamiltone, iš USA, viešėjo žinomi Lietuvos sportininkai: Vl. Adomavičius ir Alg. Visockis, kurie čia, buvo svečiai savo draugų, LSK „Kovas“ narių — A. Tėvelio, Edv. Kudabos ir kt. Svečiai, su koviečiais pasidalino Kanados ir USA lietuvių sportinio gyvenimo išpuodžiais.

URAGVAJUS — PASAULIO FUTBOLO MEISTERIS.

Ljepos mėn. 16 d. Rio de Janeiro naujame, didžiuljame stadione įvyko finalinės pasaulio futbolo pirmenybių rungtynės tarp Brazilijos ir Urugvajaus rinktinų.

Rungtynės, kurias stebėjo per 200 tūkst. žiūrovų, baigėsi Urugvajaus vienuolikės laimėjimu, pasekme 2:1.

Švedai, Sao Paulo mjeiste, įveikė Ispaniją — 3 : 1. Galutinė, pasaulio futbolo pirmenybių lentelė, atrodo sekančiai: 1 — Urugvajus, 2 — Brazilija, 3 — Švedija, 4 — Ispanija.

Anglija, kurį buvo laikoma pasaulio futbolo tvirtove, jau pirmose rungtynėse pralaimėjo JAV ir iš favoritų sąrašo iškrito.

Atrodo, kad laikas anglams mesti savo konservatyvų nusistatymą ir mokytijs taip pat, kaip ir kiti kraštai, naujųjų futbolo metodų. (Kbr.)

TR. 8112
Lankydamiš Ville Lasalle ar vykdam i lietuvių pikni
ką atsilankykite
LIETUVIU SVETAINEJE
pas BRONIU JAZOKA
7682 EDWARD St. (kampas 6 av.), VILLE LASALLE.
Iš čia vykstama i lietuvių pikniką!

JOE HAVER
Radio Tarnyba
Taisomi visų rūšių aparatai.
TELEFONAS RANDOLPH 4708.
63 ST. CLAIR AVE. EAST. TORONTO.

LIETUVIŠKA
BALDU KRAUTUVE
IR DIRBTUVE.
PARDUODAME GATAVUS, PRIMAME UZSAKYMUS
IR PATAISYMUS.
ATLANTIC CITY BEDDING & UPHOLSTERING CO
899 BLOOR ST. W. TORONTO, TEL. LO 1438.
SAV. J. KAMICHAITIS. PATARIMAI VELTUI

Lietuvis laikrodininkas, turis ilgametę praktiką,
ZUKAS ANTANAS
1064 Riverview Ave., Verdun, Montreal, Que. Tel. TR 5929, priima pataisymams įvairius laikrodžius. Darbas atliekamas greitai ir sąžiningai. Kainos žemesnės, kaip kitur. Už pataisymus garantuoja. Kreiptis vakarais po 6.30 val.

Mesinė ir maisto produktai
SAVININKAS JUOZAS PAPLAUSKAS
1918 FRONTENAC, MONTREAL
TEL. FA 0209

KAS YRA FAVORITAS RIO DE JANEIRO BAIGMEJ

Brazilijos sostinėje prasidėjęs didysis sporto įvykis — pasaulio futbolo pirmenybių baigminiai žaidimai. Juose yra atstovaujami beveik visi kontinentai. Toną priduoda atstovai Europos ir P. Amerikos, kurjos skaitomos pasaulio futbolo žaidimo tvirtovėmis.

Iš praėjusių metų tarpvalstybinių susitikimų, kurių tebėra paduodama kartu, galima susidaryti vaizdą, kurių valstybių sportininkai gali turėti realiausių daugiausia galimybių:

žaisla laim.	lygiomis	pralaim.	įvarčių santykis
Prancūzija	13 6 2 5 26:24		
Austrija	12 7 0 5 27:24		
Vengrija	12 8 3 1 43:18		
Čekoslovakija	12 3 3 6 19:21		
Anglija	10 7 0 3 33:14		
Belgija	9 6 2 1 23:12		
Švedija	9 5 2 2 28:17		
Šveicarija	9 4 1 4 18:16		
Italija	8 6 1 1 17:11		
Brazilija	8 7 0 1 46: 7		
Jugoslavija	8 4 2 2 22:15		
Skotija	6 6 0 0 20: 3		
Danija	6 4 0 2 14: 8		
Meksika	4 4 0 0 17: 2		

Labai įspūdinga balansa rodo škotai, kurie 6 susitikimuose liko nenugalėti. Jie su anglais, taip vengrai ir italai yra daugiausia imponuojantieji europiečių atstovai. Be škotų stiprius konkurentai yra pietų amerikiečių dalyviai: brazilija, Argentina su Urugvajum turi labai pajėgas komandas ir nebūti jokios staigmenos, jei pasaulio nugalėtojo vardas kaip 1930 m. nukeliantų į Pietų Ameriką.

Pirmuose susitikimuose Anglija nugalėjo Čilę 2:0. Ispanija — U. S. A. 3:1, Švedija išeliminavo dabartinį pasaulio meistrį Italiją 3:2 ir Braziliją įveikė Meksiką 4:0. Įdomiausia, kad mėgėjų švedai paklupdė profesionalus italus, kurie savo laiką nupirkdami atskirus geresnius švedų žaidėjus, buvo sukėlę rimtą krizę šiauriečių futbole. (ap.)

MELBOURNO SPORTININKAI VEIKIA.

Tinklininkų laimėjimas. Gegužės 3 d. lietuviai tinklininkai pirmą kartą išėjo į kovą Melbourno tinklinio pirmenybėse prieš perejtų metų australų tinklinio meistrį „Tram“ 1 komandą. Melbourno reprezentacinę tinklinio komandą sudaro: Čelna Albertas, Savaj-

MOKINKIMES ANGLISKAI
LESLIE MACKINTOSH
Anglų kalbos mokytojas tarptautiniame YMCA skyriuje Montrealyje.
ŠEŠIŲ MĖNESIŲ KURSAI PAŽENGUSIEMS MOKINIAMS.
Siųskite penkis dolerius reregistracijai ir mokėkite tris dolerius mėnesiui.
Rašykite:
Laslie Mackintosh Reg'd., P. O. Box 294, Westmount, Quebec.

VICTORIA CLEANERS & DYERS Co.
EXPERT CLEANING & DYEING SERVICE FOR CLOTHES AND HOUSE FURNISHINGS OF ALL DESCRIPTIONS.
MINOR REPAIRS.
RUGS AND CHESTERFIELDS CLEANED.
CITY-WIDE PICK-UP AND DELIVERY.
FUR AND GARMENT STORAGE.
2832 ALLARD TR. 1135
Mes valome ir dažome įvairius, kaip vyriškus, taip moteriškus drabužius. Taip pat išvalome apsiaustus nuo lietaus uždedami jiems „Drex“, kad neperleštų vandens ir duotų gražesnę išvaizdą. Taipgi valome visoklausios rūšies karpetus ir fotelius (Chesterfields), gardinus lengvus ir sunkius. Sutalsome rūbus (iširimus), įsiuваме sagas ir pan. Kiekvieną orderį paimame iš namų ir pristatome į namus. Už mūsų atliktą darbą garantuojame. Dėl informacijų prašome telefonuoti TRENmore 1135 (galima pašaukti lietuviškai).
Lietuviai savininkai:
J. Kriaučeliūnas
J. Matulaitis
A. Majauskas
MONTREALIS 2836 Allard Tr. 1135

Kovbojų sostinėj Calgary.

(Pravažiuojančio išpūdžiai) Placido prerijų lygumose, pasislėpęs upės slėnyje, Calgary miesto, kovbojų, fermerių, rančerų ir alyvos kompanijų sostinė, šiemet mįnį 75-ias gimimo sukaktuves.

Praeitįs čia dar taip nesena ir gyva. Pionieriai prisimena purvinas Calgary gatves, pirmuosius Calgary pastatus, išsienojų suremtas pastoges, kurijos tikdavo gyventi žiemą ir vasarą, o taip pat pasislėpti nuo kulkų ir vilyčių žvimbimo.

Stampidės dienomis (liepos 10 — 15). Calgary miesto vėl įgauna pirmųjų laukinių dienų vaizdą. Indėnai, raitosios policijos būriai, fermerių sūnūs ir dukterys, paslėpti naujaitelėjais kovbojų rūbais, mąšos po miestą, šūkauja gatvėse, šoka ratelius, kepa blynus ir jais vąššina turistus, praeivius. Garsiaakalbių triukšmas, gitarų akompanavimas, kovbojų recitavimas, mąšos į vieną trūkumą. Miestas ne nurimsta iki vidunakčių. Anks t rytą vėl viskas atgyja. Taip tęsiasi visą savaitę. Viesbučiai perpildyti turistais; pasartimuosius apsisotėja savieji; indėnai prisiglaudžia savo palapinėse; tikrieji kovbojai — gyvulių prižiūrėtojai — mįga kartu su savo prižiūrėjimams bandomis. Parodos aikštėje vyksta gyvulių paroda; čia pat reklamuojasi įvairios žemės ūkio mašinų firmos, karjūmenė, mokyklos, statybos kompanijos. „Lietuviškas jomarkas“ su visais karabelininkais, duoda judrumo viskam, tik čia jie suamerikonėje. Publika skubiai praeina pro tikrosios parodos paviljonus, bet didžiausią dalį laiko praleidžia pasilinksmėjimams, laimės mėginimams, arklių ir vežimų lenktynėms.

Calgary „stampidės“, pradėtos rengti 1912 m., kasmet sutraukia vis didesnius būrius lankytojų. Albertos provincijos visas vasaros laikas yra padalytas ruošimui pramogų. Kiekviena apylinkė ruošia didesnio ar mažesnio masto pasirodymus, bet visus nustelbia Calgary „Stampidės“ — pasirodymas. Čia, pirmą dieną vyksta didžiulis paradas, kurįs trunka keletą valandų. Miestas išpuoštas vėlavomis, indėnų, policijos ir jaučių paveikslų galvomis. Vėlavos, kaip per vilkų medžioklę, plazda nuo vieno stulpo iki kito. Šaligatvius apgulusios

minijos žmonių, vaikų, pasirodysiu pamatyti tą, ką nekartą yra matę filmose — tikrą, aukštinį vakarų gyvenimą. Policija tvarko parada. Orkestrai duoda gyvumo visai eisenai. Gatvėmis praeina kariuomenės būriai, praeina Mountie (raitoji policija), indėnai, praeina kovbojai su savo būdomis, lydimi kovbojų. Paade dalyvauja ir reklamuojasi stambiosios firmos. „Degamųjų dujų“ kompanija atidengia savo paslaptį, kad turi ryšius su peklos valdovais. Alyvos kompanijos vaizdžiai aiškina publikai, kas yra „wild cat“ — „laukinės katės“ — nekontroliuojama, nesuvaldoma, alyvos versmė. Vežamos taip pat „skunkos“ — „šeškalės“ — pabaisos fermerių, vaikų ir vasarotojų. Paradas neturi šūkių, kalbėtojų ir klausančios minijos, bet visos vakarietiškos įdykumas, samojus, triukšmas ir išmėtos norima parodyti ir pagerbti.

Daug entuziazmo sukelia minioje pasirodymas „Miss Stampidės“, „Cinderella“ — „Pelenės“, atvykusios iš tolimiausio Albertos užkampio — „bušų contrės“, o taip pat „secret weapon“ — slaptoji Kanada ginklas, vežamas ant medinių ratų, pusnuogių laukinių žmonių aptarnaujamas, skirtas pagązdinti „Joe“.

Minia nuseka parada ir parodos aikštė. Aikštėje prasideda kovbojų lenktyniavimai, diena vyksta verslių vjrvė gaudymas, laukinių jaučių papuošimas kaspinais, karvių melžimas, jaučių jodinėjimas, o taip pat ir laukinių arklių praejodinėjimas. Arenoj švaistos „toreodoras“ — jis čia laukinių jaučių tramdytojas, jis čia ir juokdarys. Jam padeda tikrieji klounai. Njekur kitur: tokių pramogų nepamatyti, kaip Calgary.

Vakaro programa prasideda vežimų lenktynėmis, po to seka indėnų joimo lenktynės ir lengvosios scenos dalykėliai, kuriuos išpildo amerikiečių trupės artistai.

Karštis, lietus, visą dieną „ant kojų“ iėbuvimas, reklamų garsai — mirtinai išvargi na parodos lankytojai ir tik nakties vėsuma ir karališkas rakietų spalvų žaismas atgaivina akis ir nuneša vėl žmonių į pasakų šalį. Čia įvairiausių spalvomis pasipila gėlės, raiteliai pasirodo dangaus fone, rakietų sproginiai drėbi-

na širdį, viena po kitos kyla ir vėl leidžiasi žvaigždės — lyg ugnies lietus.

Juntį, kad Calgary, mįnėda mas savo 75-tuosius metus. Nori užimponuoti visiems savo puikijoms „Stampidėmis“, kovbojiškomis skrybėlėmis, sporto klubais, teatrais, alyvų bokštais. Viskas ir viskas tar nauja vienam tikslui — duoti pajusti vakarų Kanados laukinių gyvumą, sužavėti ir patraukti kuo daugiau turistų ir jokiū būdu neapsileisti Edmontoniui, bet jį nustelbti, jei ne savo dydžiu, tai bent reklama ir garsu.

B. Calgary, liepos 16, 1950.

LIETUVIS ALBERTOS UNIVERSITETE LAIMĖJO PREMIJĄ

Edmontoniečiams gerai pažįstamas lietuvis tremtinys P. Kadziliauskas laukė Albertos universitete — Pienininkystės skyriaus, kurį nesenai sekunin-gai užbaigė ir gavo diplomą; taip pat laimėjo premiją, skirtą „Walker-Wallace Co“ iš Toronto už geriausius laboratorinius dantis.

P. Kadziliauskas įrodė pienininkystės profesoriams, kad ir naujai atvykę į šį kraštą su geba neblogiau, o dar ir geriau už vietinius dirbti.

Atsižvelgdama į tai Univer-siteto pien. skyr. profesūra rekomendavo P. Kadziliauską p. Albertos Dairy Commissioner, o šis tuojau paskyrė P. Kadziliauską dirbti į Albertos provincijos pienininkystės laboratoriją nuolatiniu tarnautoju.

P. Kadziliauskas šalia mokslo dirbo dar ir visuomenini darbu Edmontone. Linkime jam geriausios sėkmės jo naujoje tarnyboje.

Šiais metais Albertos Univer-sitetas baigė dar du lietuvi-ai: Jonas Kunigijskis elektr.inžinierius ir Česlovas Zaleskis prekyba. Abu yra gimę Lietuvoje, bet augę Albertoje. Daug sėkmės ir jiems jų darbe.

Edmontoniečiai.

NAUJI KANADIEČIAI.

1950. VII. 16 išplaukė laivu „General Hann“ į Kanadą:

Tankevičius Jonas
Manglicas Augustinas
Manglicas Kazys
Pluškaitis Viktoras
Sapiežinskas Matilda
Sapiežinskas Alicija
Sapiežinskas Povilas.

Kun. V. Šarka.

Sveikiname pasiekusius Kanadą ir pranešame, kad „NL“ jie tuojau gali užsakyti bar-gan ligi užsidirbs.

„NL“.

Lietuvių geležinkeliečių gyvenimas Britų Kolumbijoje.

Šitą didelę Kanados provin-ciją, vietomis dar labai mažai žmonių apgyventą, beveik vi-są apdengta aukštų kalnų, tur-tįnaga dar neįsimaurotais mįškų plotais, aptarnauja gan retu tinklu geležinkelio linijos C. N. R. ir C. P. R. kompanijų. Kelio tarnyboje, bėgamajam remontui atlikti geležinkelio-ose, prie C. N. R. dirba kaip etatiniai darbininkai, keliojka lietuviai, visi viengungiai ir po vieną įmąšyti tarp svetim-taučių, atskirose stotelėse

— Aljaskos pasienyje, Pijn ce Rupert, jau daugel metų dirba rokiškietis R. Gasiūnas, per gyvenęs Kanadoje bedarbės lai kotarpjus ir vargus. Kitas ga-bus tautietis A. Juodagalvis, prieš 2½ metų Kanadon atvy-kęs, gavo jau formano vietą ir dabar pavaduoja kitų sek-cijų formanus, išeinančius va-saros atostogų. Pora tautie-čių dirba toje pat linijoje, kalnyuose, netoli Red Pass, apie 4.000 pėdų aukščiau Ra-miojo vandenyno paviršiaus. Ten, paprastai, geležinkelis būna 6 mėnesius sniegu ap-snigtas. Šiuo laiku, nors lie-pos mėnesio vidury, bet nėra ten šilčiau, kaip Lietuvoje „bo-bų vasaros“ metu, o naktys šal tokos ir reikia paprastai 2 de-kių užsikloti.

Norint gauti etatinę sek-cionmano, ar patrolmano vie-tą, reikia paprastai ne mažiau 3 mėnesius išdirbti prie gele-žinkelio sezoniniu darbinin-ku.

Pirmus metus dirbant yra atlyginamas sekcionmanas 81 centas už valandą, o patrolma-nas — 86 cent. Už viršvalan-džius 50% brangiau. Be to butas (žieminis barakas), ku-ras ir šviesa nemokamai duo-dama. Po 6 mėnesių darbo duodamas nemokamas biljetas savo divizijos ribose, o už me-tų, jau 6 dienų apmokamų atostogų ir 1500 mylių ir at-gal, nemokamas biljetas.

Šiek tiek laisvų vietų yra ir dabar: Prince George, Mc Bri de ir Blue River ruožuose. Darbas priima ir formalumus atlieka divizijų Roadmaster-jai. Darbas yra vidutinio sun-kumo.

Tarnybinė kalba yra anglų, bet faktinai, beveik visose sek-cijose, yra slavų, nes šios kil-mės žmonių šis geležinkelis yra daugiausiai aptarnauja-mas.

Netruksta čia ir visokių agi-tatorių. Įtartinį tipai, o gal ir SSSR agentai, renka iš darb-ininkų parašus, kad karo at-veju Kanada nevartotų atomi-nės bombos prie, SSSR. Kiti agentai, vietinai net patys vir

Argi Hamiltone viskas tvarkoje?

Vieną kartą „N. Lietuvoje“ Nr. 243, hamiltonietis Alg. Girdvainis, nors ne visai aiš-kiai, bet daug tiesos paraše. Tiesa, ši visuomeniškai opų klausimą „N. Lietuvoje“ Nr. 21, įkėlė Lankytojas.

Bet, anot lietuvių tautos pa-sakio: „Visur duona su pluta“. Ir teisingai Alg. Girdvainis ra-šo: „Yra trūkumų ir Hamiltone viešajame gyvenime“, tiksliau: — Hamiltone lietuvių kolonijoje. Iš pasirodžiusių Alg. Girdvainio koresponden-cijų — vienos ne pilnai nu-šviesdavo Hamiltone lietuvių kolonijos gyvenimą, o kitos — kvepia panegirika. Tiesa, kas reikia — reikia, bet kas per daug — negerai. Kiekvienam hamiltoniečiui lietuviui yra, beveik, žinomas kultūrinis kolo-nijos gyvenimas. Atseit, kas rūpinasi visuomeniniais reik-lais, kas iš „genijų“ daro in-trigas suskaldyti vienįnagą lie-tuvių sugyvenimą. Alg. Gird-vainis rašo: „Bet sūlomos priemonės tuos trūkumus tai-syti korespondentų straips-niais — kelja abejonių“. Reiš-kia, — tylėkime. O tik rašy-kime, kad Hamiltone lietuvių kolonijoje viskas gerai?

Manoma, kad ir Alg. Gird-vainis žino apie pasitrauku-sius iš kultūrinės veiklos kai kurjuos žinčius visuomeni-ninkus, ar jie būtų iš senųjų Kanados lietuvių, ar šis naujai atvažiavusių tarpo. Ir todėl jie pasitraukė, kad „viskas“ ge-rai. Kai kas ir dabar yra labai reikalingas kultūrinei veiklai. Deja, atsako: „Ačiū. Kiek jė-gos leido — dirbau“.

Toliau Alg. Girdvainis ra-šo: „Jau Toronto koresponden-tų pasirinktoji aštraus tono praktika rodo priešingus re-zultatus“. Dalinai tiesa yra

šįninkai, ragina geležinkelie-čius liepos mėn. 26 d. pradėti streiką, rikalaujant padidinti atlyginimą valandai nuo 7 iki 10 centų ir šeštadienį pripa-zinti nedarbo dienomis.

Šiaip, bendrai paėmus, trau-kinijų judėjimas čia yra 2 — 3 kartus didesnis, koks buvo prieš porą metų.

Ant. Zemaitis.

Alg. Girdvainio pusėje, kad: „astraus tono praktika“ lie-tuvių tautos dvasiai yra svetima. Plunksna parašoma gražiai, literatūros ir kiti veikalai, ir ja atimama žmogui gyvybė. Nenuostabu, kad iš vieno žmo-nių išsilieja pagieža, iš kitų — panegirika, o iš trečiųjų — verti dėmesio rašiniai. Reikia laikytis „auksinio vidurio“.

Spauda — veidrodys. Jame turi atsispindėti tikras lie-tuvių kolonijos gyvenimas. De-ja, jaučiamas didelis trūku-mas.

Š.m. vasario mėn. 26 d. Hamiltone lietuvių bendruo-menės sus-me, įvykusiam uk-rajiniečių ortodoksų salėje, iš-kilo nemalonūs reikalai. Pri-eita net iki asmeniško. Pa-aiškėjo, kad Hamiltone susj-organizavusi š. m. sausio mėn. 15 d., KLB apylinkė, ne-rėjo išgyti nuosavą salę. Bet vienas lietuvis, nepaisydamas kultūrinį Hamiltone lietuvių kolonijos reikalų — salės ne-perleido. Ir tas inėš į lie-tuvių kolonijos gyvenimą dide-lį disonansą. Įvyko ir kitas KLB apylinkės susirinkimas š. m. kovo mėn. 25 d., bet bu-vo aptarta, kaip išgyti nuo-savą salę. Ir tiesa Alg. Girdvai-nis rašo: „Kad Hamiltone pa-rapijos atstovai (Kelį anuo-met buvo? M. M.) neatėjo Bendruomenę į pagalbą salės išigijimo reikalui. Taj nėra ge-tas reiškinys...“

Ir š. m. gegužės mėn. 2 d. „Drauge“ Nr. 100, pasirodė ko-respondento H. koresponden-cija: „Auganti kolonija“. Ra-šo, kad: „Hamiltone lietuvių kolonija išigijo antrą salę, ku-rį remontuojama. Pirmoji sa-lė yra labai maža (Tiesa — M. M.) ir randasi po bažnyčia“.

(Nukelta į 7 puslapi)

LAROSE & LEFEBVRE

Nejudomas turtas.

Lietuviai atstovai A. ŽARNAUSKAS (A. J. Zarnon).
Sąžiningai patarnaujame lietuviams, perkant bei par-duodant namus ir visų rūšių biznius.
Duodame išsimokėjimui su 1 ir 2 mortgage.
2057 St. James St. W., Montreal. Tel. WI 0227
(Dieną ir naktį)

2450 ST. CATHERINE E. — — — MONTREAL

Viena minutė kelio nuo Lietuvių Klubo

MIKE GROCERY

SAV. MIKAS REINETAS TEL. CH. 0989
Alus. Didžiausias įvairių prekių pasirinkimas. Geriausia vieta siuntiniams paruošti siuntimui į Europą. Vietoje supakavimas ir pašto patarnavimas be atskiro atlyginimo.

Dėmesio šelmininkėms!

Geriausį pasirinkimą aukščiausios rūšies visada šviežio majsto produktų bei rinkti-nės mėsos ir Jūsų mėgiamos rūšies alaus duoda

Jurgis Mačionis

G.M. Groserly

5292 Bannantyne Ave. (kampas Melrose) Verdun.

Priimame užsakymus telefonu HE 0991 ir pristatome į namus.

PASIDARYKIM ATEITI BE ROPESČIŲ — APSIDRA USKIM ŠIANDIEN

Alb. NORKELIŪNO AGENTŪROJE

MONTREAL ENTERPRISES REG'D.

Vienintelė lietuviška apdraudos agentūra, kuri draudžia nuo įvairiausių nelaimių, gaisrų, susirgimų ir kt., patarnauja su susidurus su valdžios įstaigomis, pirkimais, dokumentų verti-mais statybai paskolomis ir tt. Skambinkite telefonu arba užkirkite:

Kasdien:
5505 13th Ave. Rosemeunt,
Montreal, Que.
Tel. AM. 0342

Antradieniais:
7682 Edward St.,
Ville Lasalle, Que.
Tel. TR. 8112.

Siuntinys Nr. 1—\$6.90
2 sv. kiaulinių taukų
2 sv. rūkytų lašinių
2 sv. saliami dešros
2 sv. (be 2 ozs.) ken. bek.
1 dėž. margarin. (400 g)
Siuntinys Nr. 6
A. 10 sv. cukraus—\$2.10
B. 20 sv. cukraus—\$3.20
Siuntinys Nr. 7
A. 10 sv. kv. miltų \$2.60
B. 20 sv. kv. miltų \$3.20
Siuntinys Nr. 10—\$6.40
2 sv. rūkytų lašinių
2 sv. kiaulinių taukų
2 sv. margarino
2 sv. degintos kavos
1 sv. šokolado

Siuntinys Nr. 14—\$5.80
2 sv. rūkytų lašinių
2 sv. kiaulinių taukų
2 sv. cukraus
1 sv. marmelado
1 sv. kiaušienos mėsos
2 gab. tualet. muilo
Siuntinys Nr. 19—\$9.95
4 sv. rūkytų lašinių
2 sv. kiaulinių taukų
2 sv. margarino
2 sv. marmelado
4 sv. degintos kavos
4½ sv. cukraus
2 gabalai tualet. muilo
Siuntinys Nr. 25
E. 10 sv. grynų kiaušinių
taučių \$4.25

SOTUS ALKANAM PADEK

AID OVERSEAS, INC., 2244 W. 23rd PLACE, CHICAGO 8, ILL., USA.

Aid Overseas, Inc. siunčia maisto siuntinius į visas 4 Vokietijos zonas ir kitus Europos kraštus, išskyrus SSSR. Siuntiniai yra pilnai apdrausti nuo dingimo. Prašykite pilno siuntinių sąrašo. Pristatymas trunka apie 18 dienų.

Aid Overseas, Inc., maisto siuntiniai pakuojami Europos sandėliuose, o užsakymai iš Chicago siunčiami AIR MAIL.

UŽSAKANT DIDESNIUS KIEKIUS DUODAMA NUOLAIDA.

C. 15 sv. grynų kiaušinių
taučių \$5.40
D. 37 sv. grynų kiaušinių
taučių \$8.85
Siuntinys Nr. 30
A. 5 sv. deg. kavos \$5.50
B. 5 sv. degintos ka-
vos 5 skard. dėž. \$5.80

Siuntinys Nr. 42—\$6.95
2 sv. (be 2 ozs.) sviesto
2 sv. 3 ozs. rūkytų lašinių
2 sv. 3 ozs. kiauš. taukų
1 sv. 2 ozs. šokolado
1 sv. 2 ozs. cukraus
1 sv. 2 ozs. degintos kavos

Siuntinys Nr. 63—\$9.95
2 sv. 3 ozs. rūkytų lašinių
2 sv. 3 ozs. piln. rieš. sūrio
2 sv. 3 ozs. cukraus
2 sv. 3 ozs. ryžių
2 sv. (be 3 ozs.) k. taukų
2 sv. (be 2 ozs.) margarin.
1 sv. kakavos
1 dėž. (400 gr.) grietinės

1 sv. pieno miltelių
2 sv. degintos kavos
4 ozs. arbatos
½ sv. šokolado
Siuntinys Nr. 74—\$4.70
1 sv. 2 ozs. rūkytų lašinių
1 sv. 2 ozs. nedeg. kavos
1 sv. 2 ozs. avižinių dribs.
1 sv. 2 ozs. cukraus
1 sv. 2 ozs. pilno rieš. sūr.
½ sv. šokolado
1 dėž. (400 g) margarino
1 sv. pieno miltelių
Siuntinys Nr. 77—\$6.90
2 sv. (be 2 ozs.) sviesto
2 sv. (be 2 ozs.) k. taukų
1 sv. kakavos
1 sv. šokolado

1 sv. ryžių
2 sv. 3 ozs. rūkytų lašinių
Siuntinys Nr. 90—\$5.00
1 sv. 2 ozs. kiauš. taukų
1 sv. 2 ozs. rūkytų lašinių
1 sv. 2 ozs. dešros
1 sv. 2 ozs. sūrio
1 sv. 2 ozs. degintos kavos
1 sv. ryžių
Siuntinys Nr. 93—\$6.95
5 sv. degintos kavos
5 sv. kiaušinių taukų
Siuntinys Nr. 94
A. 5½ sv. šokolado \$4.50
B. 8 sv. bičių med. \$4.80
C. 5 sv. kakavos .. \$3.40
D. 10 sv. džiov. slyv. \$3.60
I. 5½ sv. margar. \$3.50

Apie priešseiminįs „deputatų“ pasitarimus idomiai yra išsipasakojęs buvęs „liaudies

lejdīmas būtu nepaprastaj ne-
patogus ir sunkus Sovietu vy-
riaušybei. Dēl to Stalinas ir

įvykusiame susirinkime buvo didžiausias lietuvių skaičius 300. Taj gaunasi, kad per nepilnus keturius mėnesius, t. y. nuo šm. vasario mėn. 26 dienos, iki š. m. birželio mėn. 8 dienos, į Hamiltono lietuvių koloniją, per nepilną mėnesį

— Malonjaj prašau atsilięp
tį Žilinską Zigimą, atvykusį į
Kanadą š. m. gegužės mėn.,
„General Langfitt“ laivu, ar-
ba žinantieji apie jį prašomi
pranešti šiuo adresu: Jeroni-
mas Plejnis: 83 Erje Ave, Ha-
milton, Ont.

Vīsi prašymai iki vieno ta-
pō patenkinti. Trūkstamos au-
kos papildomai darīnkto. Su-
daryti 25 paketai po 20 svaru
kjevienas. Dajktai pasijsti
individualajai. Kiekvienam
pasijsta rimtas kjevjs tīnkamu
drabužu īr pjēde maisto. Li-

IŠNUOMOJAMAS

lietuviškame restorane,
7682 Edward St. Ville Lasalle.
Tel. FR 8112

5355 Verdun Ave., VERDUN
Tel HE 4547

R CIVILINĚ BYLA ?

LINE D'ALPH

etybės, palikimų bylas; su
taliais dokumentais patvirtin-

ie Kanados ir kitų kraštų lie-
narinimus atlieka teisininkai
Amerikos bei Europos univer-

MES SUTEIK'AME JUMS

Tvarkome imigracijos, pilietybės, palikimų bylas; sudarome daibo, buto garantijas, dokumentus, patvirtintus vertimus; tarpininkaujame nuosavybę perkant, pardudant; alstovaujame imonėse, istaigose; telkame visokeriopą informaciją; giname Kanados ir kitų kraštų lietuvių interesus. Jums patarnavimus atlieka teisininkai ir kalbininkai, studijavę Amerikos bei Europos universitetuose.

108 St. George St., Toronto, Ont., Canada, Tel. KI 1494

**Savininkas: STASYS VIRBALAS, TEL. DO. 3655
816 JEAN TALON. W. MONTREAL**

2521 Centre St., Montreal. Tel. FI 0208

2102 FULLUM ST. AMherst 0694

6920 Monk Blvd. Ville Emard, Montreal, Tramvays 36

STANDARTINIAI PAKIETAI:

1 sv. kiaul. taukų	Nr.
1 sv. rūkytų lašinių	
1 sv. malt. pup. kavos (skardinėje)	\$
1 sv. cukraus	4.4.
1 sv. pien. šokolado	

Teiraukjites dėl siuntų didesniais kiekiais
KITI SIUNTINIAI

REIKALAUKITE MŪŠŲ KAINORASCIŲ
HONEST AID, REGD

Jonas Juškaitis.